

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W TUCHOLI**

**Informacja o pracy
Powiatowego Urzędu Pracy w Tucholi
w roku 2013**

Tuchola, luty 2014

1. Rynek pracy

Według danych Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy (Biuletyn Statystyczny Województwa Kujawsko – Pomorskiego III kwartał 2013r.), w końcu września 2013r. w rejestrze REGON w województwie zarejestrowanych było ogółem 190.435 podmiotów gospodarczych, w tym w powiecie tucholskim 3.387 (w 2012r. - 3.343).

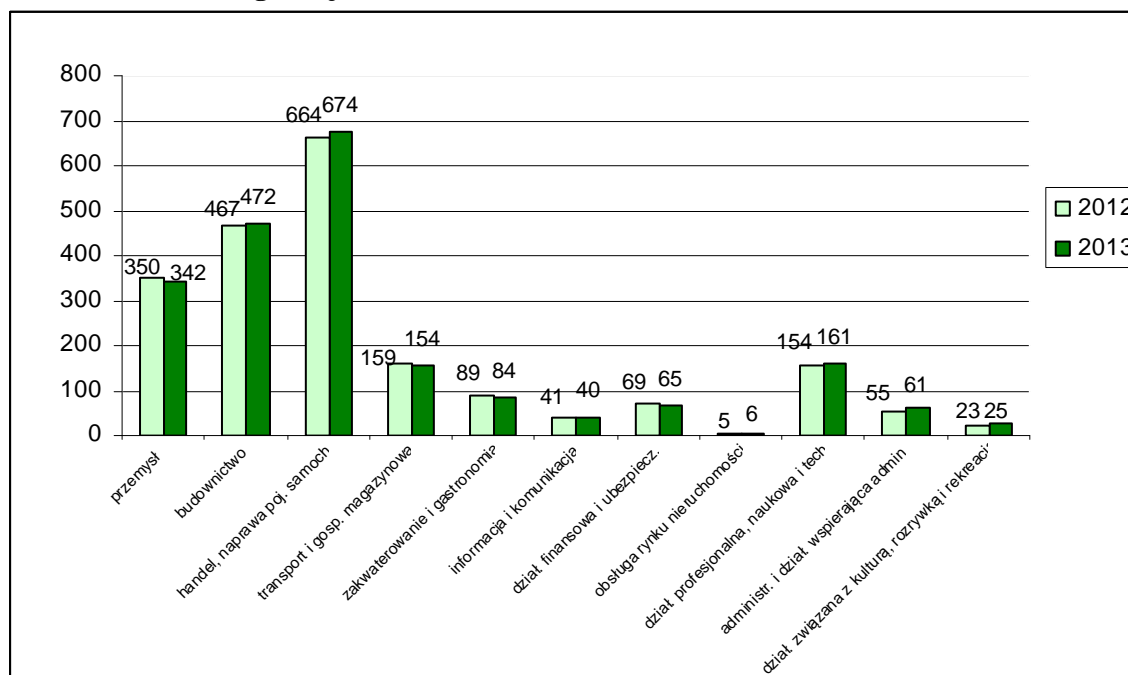
Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w powiecie tucholskim w dniu 30.09.2013r.(bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa w rolnictwie)

Podmioty		Lata	
		2012	2013
w tym między innymi	Spółki handlowe (ogółem):	125	130
	- w tym z udziałem kapitału zagranicznego	27	30
	Spółki cywilne	134	135
	Spółdzielnie	27	28
	Osoby fizyczne	2.565	2.586

Źródło: Biuletyn Statystyczny Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

Podmioty gospodarki narodowej najczęściej prowadziły działalność gospodarczą w sekcji: handel i naprawa pojazdów samochodowych – 674; budownictwo – 472; przemysł – 342.

Wykres 1. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w powiecie tucholskim w dniu 30.09.2013r. (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa w rolnictwie) według sekcji

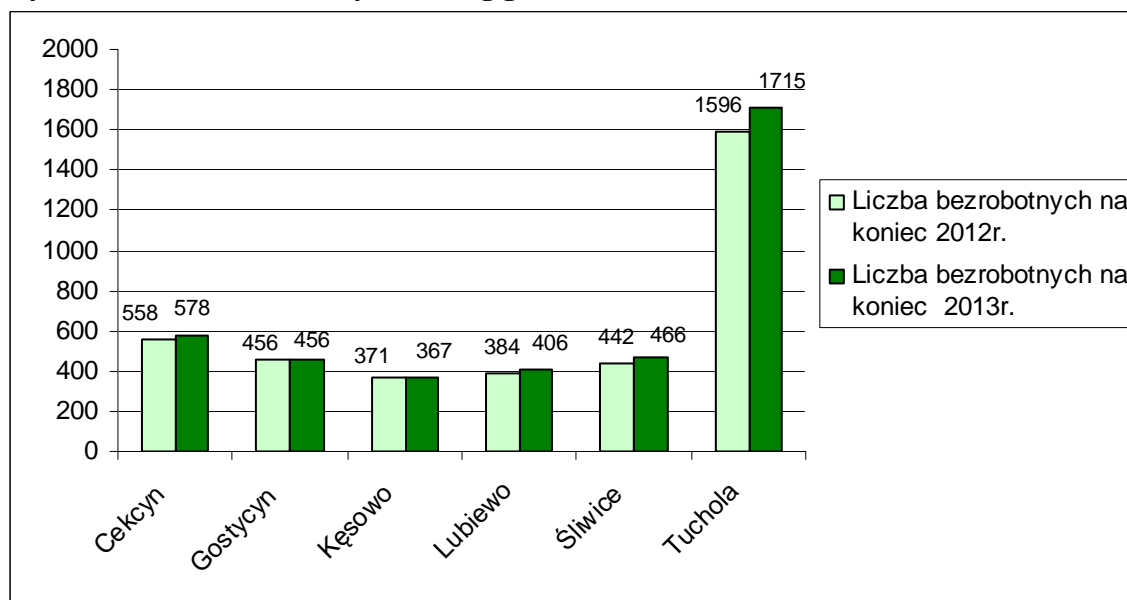

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Biuletynu Statystycznego Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

2. Poziom i stopa bezrobocia

W końcu grudnia 2013r. zarejestrowanych było 3.988 bezrobotnych tj. o 4,7% więcej niż w grudniu 2012r. (o 181 osób). Spadek liczby bezrobotnych odnotowano tylko w gminie Kęsowo o 1,1%. Wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w Tucholi o 7,4%, w gminie Lubiewo o 5,7%, gminie Śliwice o 5,4% i gminie Cekcyn o 3,6%. W gminie Gostycyn liczba zarejestrowanych bezrobotnych nie zmieniła się.

Wykres 2. Liczba bezrobotnych według gmin w końcu 2012 i 2013 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie formularza nr 1 do sprawozdania MPiPS-01

W styczniu 2013 r. liczba osób bezrobotnych – w stosunku do grudnia 2012- wzrosła o 335 osób (8,8%). Liczba bezrobotnych wzrosła również w lutym 2013 r. o 28 osób (0,7%).

Od marca 2013 r. do czerwca 2013 r. obserwowaliśmy systematyczny spadek liczby bezrobotnych. Wzrost liczby bezrobotnych nastąpił od miesiąca lipca 2013r. do grudnia 2013 r., z wyłączeniem miesiąca sierpnia, w którym liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 24 osoby w stosunku do miesiąca lipca.

Tabela 2. Liczba bezrobotnych według podziału na gminy i poszczególne miesiące w 2013 r.

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych						
	ogółem	Tuchola	Cekcyn	Gostycyn	Kęsowo	Lubiewo	Śliwice
Grudzień 2012	3.807	1.596	558	456	371	384	442
Styczeń 2013	4.142	1.760	591	478	419	421	473
Luty 2013	4.170	1.785	611	464	416	426	468
Marzec 2013	4.133	1.764	614	464	412	420	459
Kwiecień 2013	4.053	1.742	601	469	403	406	432
Maj 2013	3.920	1.699	577	466	364	387	427
Czerwiec 2013	3.753	1.616	536	460	351	367	423
Lipiec 2013	3.815	1.630	550	470	368	384	413
Sierpień 2013	3.791	1.631	555	440	355	384	426
Wrzesień 2013	3.839	1.661	563	434	352	383	446
Październik 2013	3.878	1.675	569	427	341	410	456
Listopad 2013	3.909	1.679	575	444	339	408	464

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych						
	ogółem	Tuchola	Cekcyn	Gostycyn	Kęsowo	Lubiewo	Śliwice
Grudzień 2013	3.988	1.715	578	456	367	406	466
Wzrost/spadek XII 2012 do XII 2013	181	119	20	0	-4	22	24

Źródło: Opracowanie własne na podstawie formularza nr 1 do sprawozdania MPiPS-01

Stopa bezrobocia w powiecie tucholskim liczona w stosunku do liczby ludności aktywnej zawodowo wyniosła w grudniu 2013r. 21,8% (w województwie kujawsko-pomorskim – 18,1%, w kraju – 13,4%). Stopa bezrobocia w powiecie tucholskim w stosunku do grudnia 2012r. zmniejszyła się o 0,7 pkt procentowego, w województwie kujawsko-pomorskim zmniejszyła o 0,2 pkt, a w kraju pozostała na tym samym poziomie.

2.1 Zmiany w poziomie bezrobocia.

W 2013r. zarejestrowało się 4.730 bezrobotnych (wobec 4.326 w 2012r). Spośród ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych:

- 3.767 osób (79,6%) - to osoby poprzednio pracujące (w 2012r. było to odpowiednio 3.454 i 79,8%),
- 3.914 osób (82,7%) – to osoby rejestrujące się po raz kolejny (w 2012r. było to odpowiednio 3.531 i 81,6%).

W 2013r. z ewidencji bezrobotnych wyłączono 4.549 osób (w 2012r. – 4.001).

Przyczyny wyłączeń to:

- podjęcia pracy - dotyczyły 2.411 osób i stanowiły 53,0% ogółu wyłączeń (w 2012r. było to odpowiednio 2.039 osób i 51,0%).

Zatrudnienie bez udziału środków FP podjęły 2.042 osoby (o 305 osób więcej niż w 2012r). Natomiast zatrudnienie subsydiowane finansowane środkami Funduszu Pracy stanowiło 15,3% wszystkich podjęć pracy, pracę podjęło 369 osób (o 67 osób więcej niż w 2012r.), w tym: prace interwencyjne 31 osób (w 2012r. 35 osób), a roboty publiczne 94 osoby (w roku ubiegłym 89).

W 2013r. 44 bezrobotnych zostało wyłączonych z ewidencji z powodu otrzymania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej (w 2012r. – 56), a 149 osób podjęło pracę w ramach refundacji pracodawcom kosztów wyposażenia stanowiska pracy (w 2012r. – 111 osób). Z innej formy zatrudnienia subsydiowanego skorzystało 51 osób (w 2012 - 11 osób). Do innej formy zatrudnienia subsydiowanego zalicza się pracę na miejscach pracy finansowanych ze środków PFRON (3 osoby) oraz podjęcia działalności gospodarczej ze środków PFRON i EFS w ramach Poddziałania 6.2 POKL (48 osób).

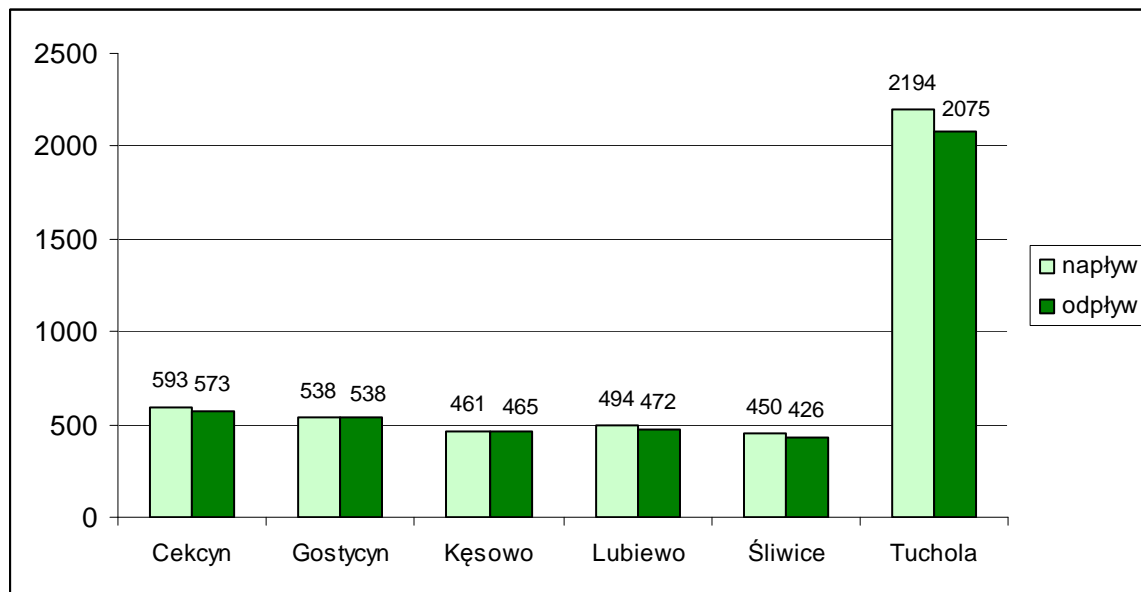
- niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy - wyłączono 1.079 osób co stanowiło 23,7% (w 2012r. odpowiednio 1.025 osób i 25,6%) wszystkich wyłączeń;
- rozpoczęcie szkolenia, stażu i prac społecznie użytecznych dotyczyło 647 osób (w 2012r. - 546) i stanowiło 14,2 % (w 2012r. – 13,6%) wszystkich wyłączeń;
- odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy

lub innej formy pomocy – 22 osoby tj. 0,5% (w 2012 - 25 osób tj. 0,6 %) ogółu wyłączeń.

- innych (dobrowolna rezygnacja, podjęcie nauki, nabycie prawa do emerytury lub renty, prawa do świadczenia przedemerytalnego, zmiana miejsca zamieszkania, osiągnięcia wieku emerytalnego) objęło 390 osób tj. 8,6% (w 2012r. – 366 osób tj. 9,1%) ogółu wyłączeń.

W roku 2013 żaden zakład pracy nie zgłosił do tut. Urzędu Pracy zamiaru zwolnień grupowych pracowników .

Wykres 3. Napływ i odpływ bezrobotnych według gmin w powiecie tucholskim w 2013r.

Źródło :Obliczenia własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

Z powyższego wykresu wynika, że napływ czyli nowe rejestracje bezrobotnych był wyższy niż odpływ czyli wyrejestrowanie z ewidencji bezrobotnych w Tucholi (o 119 osób) i w gminach: Śliwice (o 24 osoby); Lubiewo (o 22 osoby); Cekcyn (o 20 osób), niższy natomiast w gminie Kęsowo (o 4 osoby), a w gminie Gostycyn był na tym samym poziomie.

3.Struktura zarejestrowanych bezrobotnych

3.1 Bezrobotne kobiety

W końcu grudnia 2013r. zarejestrowanych było 2.175 kobiet, które stanowiły 54,5 % ogółu bezrobotnych (w końcu 2012r. 53,8% ogółu). W odniesieniu do końca grudnia 2012r. liczba kobiet zwiększyła się o 125 osób. Udział kobiet wśród bezrobotnych w poszczególnych gminach wynosi od 52,7% w gminie Lubiewo do 56 % w gminie Cekcyn.

Sytuacja kobiet na rynku pracy nadal jest trudniejsza niż mężczyzn. Według stanu z dnia 31.12.2013 r. ogólna liczba bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy wynosi 1.575 osób – z czego kobiety stanowią 62,5% . Prawo do zasiłku posiadało jedynie 14,7% ogólnej liczby bezrobotnych kobiet.

W 2013r. pracę podjęło 1.120 kobiet, co stanowiło 46,4% (w 2012r. – 964 osoby i 47,3%) wszystkich bezrobotnych podejmujących pracę.

Szkolenia zawodowe rozpoczęły 33 kobiety – 27,7% wszystkich podejmujących szkolenia (w roku ubiegłym odpowiednio 14 i 20,3%), staże 248 kobiet – 66,3% wszystkich podejmujących staże (w roku ubiegłym odpowiednio 250 i 68,7%), prace społecznie użyteczne 114 kobiet – 74,0% wszystkich podejmujących (w roku ubiegłym odpowiednio 92 i 81,4%).

3.2 Osoby do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

W końcu grudnia 2013 roku w tut. urzędzie pracy zarejestrowanych było 283 bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (w 2012 r. 267 osób), w tym 166 kobiet. Osoby z tej grupy stanowiły 7,1 % ogółu bezrobotnych. W porównaniu do roku ubiegłego liczba bezrobotnych z tej kategorii wzrosła o 16 osób, a więc o 6%.

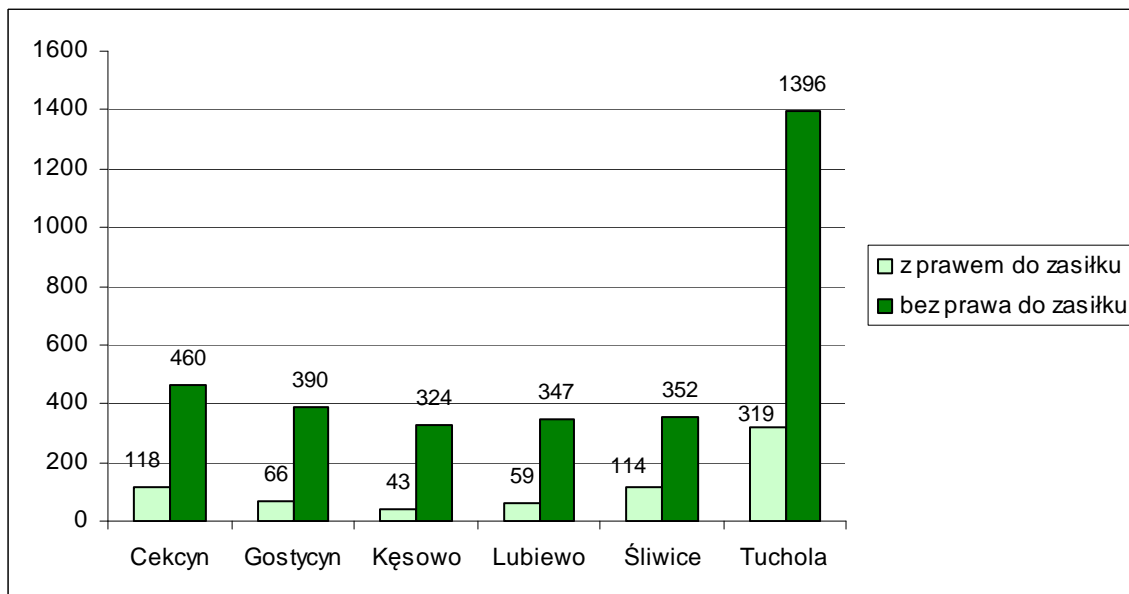
Większość bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowią kobiety (58,6%). Najliczniejszą grupę pod względem poziomu wykształcenia stanowią osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 31,1% (88 osób) następnie zasadniczym zawodowym – 30,4% (86 osób), średnim ogólnokształcącym – 21,9% (62 osoby), wyższym – 13,8% (39 osób), najmniejszą z wykształceniem gimnazjalnym i niższym– 2,8% (8 osób).

W 2013 roku 239 osób podjęło pracę (w 2012 roku 182 osoby).

3.3 Bezrobotni z prawem do zasiłku

Prawo do pobierania zasiłku w końcu grudnia 2013r. posiadało 719 osób, co stanowiło 18,0% ogółu bezrobotnych (w końcu 2012r. - 781 osób, tj. 20,5% ogółu). Udział osób uprawnionych do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych w danej gminie wahał się od 14,5% w gminie Gostycyn i Lubiewo do 24,5% w gminie Śliwice. Zasiłek pobierało 14,7 % bezrobotnych kobiet i 22,1% bezrobotnych mężczyzn.

Wykres 4. Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku i bez prawa do zasiłku według gmin – stan w dniu 31.12.2013r.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

3.4 Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

3.4.1 Bezrobotni do 25 roku życia

W końcu grudnia 2013r. zarejestrowanych było 1.033 bezrobotnych do 25 roku życia, stanowili oni 25,9% ogółu bezrobotnych (w 2012r. odpowiednio 1.051 osób i 27,6%). Większość bezrobotnych do 25 roku życia to kobiety – 56,3%. Prawo do zasiłku dla osób bezrobotnych posiadało 10,6% z ogółu bezrobotnych uprawnionych. Najliczniejszą grupę pod względem poziomu wykształcenia stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 32,6%. Osoby zarejestrowane w okresie 3-6 miesięcy stanowiły 23,6% populacji bezrobotnych do 25 roku życia.

Wśród bezrobotnych do 25 roku życia w 2013r. pracę podjęło 765 osób, co stanowiło 31,7% wszystkich podjęć pracy (w 2012r. odpowiednio 612 osób i 30,0%). Zatrudnienie subsydiowane stanowiło 17,1% podjęć pracy w tej grupie. Staże zawodowe podjęło 214 osób tj. 57,2% wszystkich podjęć staży (w 2012r. odpowiednio 209 osób i 57,4%), prace społecznie użyteczne – 21 osób tj. 13,6% (w 2012r. odpowiednio 19 i 16,8%).

3.4.2 Bezrobotni powyżej 50 roku życia

Według stanu z dnia 31 grudnia 2013r. zarejestrowanych pozostawało 736 osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, którzy stanowili 18,4% ogółu bezrobotnych (w 2012r. było to odpowiednio 596 osób i 15,6%). Wśród tej grupy osób przeważają mężczyźni, stanowiący 62,2% tej populacji (przed rokiem większość bezrobotnych powyżej 50 roku życia również stanowili mężczyźni – 62,2%).

Wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia pracę podjęło 266 osób, co stanowiło 11,0% wszystkich podjęć pracy (w 2012r. było to odpowiednio: 246 osób i 12,1%). Zatrudnienie subsydiowane stanowiło 23,7% podjęć pracy w tej grupie.

Szkolenie podjęły 4 osoby, co stanowiło 3,4% wszystkich podjęć szkoleń (w 2012r. było to odpowiednio 1 osoba i 1,4%), prace społecznie użyteczne 32 osoby, co stanowiło 20,8% wszystkich podejmujących prace społecznie użyteczne (w 2012r. było to odpowiednio 27 osób i 23,9%).

3.4.3 Długotrwale bezrobotni

Według stanu z dnia 31 grudnia 2013r. zarejestrowanych było 2.243 długotrwale bezrobotnych, którzy stanowili 56,2% ogółu bezrobotnych (w 2012r. było to odpowiednio: 2.022 osoby i 53,1%).

Większość długotrwale bezrobotnych to kobiety – 62,8%, osoby do 34 roku życia (52,5%) o bardzo krótkim stażu pracy (39,1 % nie pracowało dłużej niż 5 lat) lub bez stażu pracy (20,6%), legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym – 37,5% oraz wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 31,1%. Pracę w 2013r. podjęło 917 osób długotrwale bezrobotnych, co stanowiło 38,0% wszystkich podjęć pracy (w 2012r. było to odpowiednio 836 osób i 41,0%). Zatrudnienie subsydiowane stanowiło 17,9% podjęć pracy w tej grupie.

Szkolenia rozpoczęło 39 osób, tj. 32,8% wszystkich podjęć szkoleń (w 2012r. było to odpowiednio 21 osób i 30,4%), staże – 181 osób, tj. 48,4% wszystkich podjęć staży (w 2012r. odpowiednio 170 osób i 46,7%), prace społecznie użyteczne – 126 osób tj.

81,8% wszystkich podejmujących prace społecznie użyteczne (w 2012r. było to odpowiednio 98 osób i 86,7%).

3.4.4 Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych

Bezrobotni bez kwalifikacji to osoby nie posiadające kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonego dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu.

Według stanu z dnia 31 grudnia 2013r. zarejestrowanych pozostawało 1.269 bezrobotnych bez kwalifikacji, którzy stanowili 31,8% ogółu bezrobotnych (w 2012r. było to odpowiednio: 1.016 osób i 26,7%).

Większość bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych to osoby młode (63,1% nie ukończyło 34 roku życia), o bardzo krótkim stażu pracy (38,3% nie pracowało dłużej niż 5 lat) lub bez stażu – 35,0%. Pracę w 2013r. podjęły 542 osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych, co stanowiło 22,5% wszystkich podjęć pracy (w 2012r. było to odpowiednio 405 osób i 19,9%), staże rozpoczęło 126 osób tj. 33,7% wszystkich podjęć staży (w 2012r. były to odpowiednio 122 osoby i 33,5%), prace społecznie użyteczne 57 osób tj. 37,0% wszystkich podejmujących prace społecznie użyteczne (w 2012r. było to odpowiednio 36 osób i 31,9%) .

3.4.5 Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia.

Według stanu z dnia 31 grudnia 2013r. zarejestrowanych pozostawało 402 bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia, którzy stanowili 10,1% ogółu bezrobotnych (w roku ubiegłym 351 osób - 9,2%). Większość bezrobotnych samotnie wychowujących jedno dziecko do 18 roku życia to kobiety – 81,6%, a prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 46 osób z tej kategorii, tj. 11,4% populacji.

Bezrobotni samotnie wychowujący dziecko do 18 roku życia to najczęściej osoby młode (67,4% nie ukończyło 34 roku życia), z krótkim stażem pracy - do 5 lat – 48,2%, legitymujące się wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 40,8% oraz zasadniczym zawodowym – 33,8% oraz pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy – 28,8%.

Pracę w 2013r. z tej grupy podjęły 142 osoby, co stanowiło 5,9% wszystkich podjęć pracy (w 2012r. 123 osoby i 6,0%).

3.4.6 Bezrobotni niepełnosprawni

Według stanu z dnia 31 grudnia 2013r. zarejestrowanych pozostawało 274 bezrobotnych niepełnosprawnych, którzy stanowili 6,9% ogółu bezrobotnych (w 2012r. odpowiednio: 298 osób i 7,8%).

Pracę w 2013r. podjęło 206 osób niepełnosprawnych, co stanowiło 8,5% wszystkich podjęć pracy (w 2012r. było to odpowiednio 217 osób i 10,6%), szkolenia zawodowego nie podjęła żadna osoba (w ubiegłym roku 1 osoba tj. 1,4%), staże 24 osoby, tj. 6,4% wszystkich podjęć staży (w roku poprzednim 46 osób tj. 12,6%).

Poza niepełnosprawnymi bezrobotnymi w rejestrze znajdują się również 42

osoby niepełnosprawne poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu (nie mają oni statusu osoby bezrobotnej).

W końcu 2013 roku niepełnosprawni bezrobotni mężczyźni stanowili 51,5% ogółu zarejestrowanych osób niepełnosprawnych (kobiety zaś – 48,5%), wśród osób niepełnosprawnych poszukujących pracy również dominują mężczyźni. Najczęściej to osoby w wieku od 45 do 54 lat, z lekkim stopniem niepełnosprawności (69,7%) - w przypadku osób bezrobotnych, a umiarkowanym (69,0%) w przypadku osób poszukujących pracy.

Ze środków PFRON w 2013 roku:

- a) dla 2 osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu zorganizowano staże w zawodach :
  - robotnik gospodarczy (kod zawodu: 515303) – 1 osoba,
  - opiekunka dziecięca (kod zawodu: 325905) – 1 osoba.
- b) udzielono 1 osobie bezrobotnej niepełnosprawnej jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Osoba ta podjęła działalność w zakresie masażu leczniczego z elementami odnowy biologicznej (PKD 86.90.A).
Na ten cel wydatkowano 35.200,00 zł
- c) udzielano zwrotu na wniosek pracodawcy kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych w zawodach:
  - operator urządzeń do produkcji wyrobów cukierniczych (kod zawodu: 816017) – 2 osoby,
  - operator obrabiarek sterowanych numerycznie (kod zawodu: 722308) – 1 osoba,
  - magazynier (kod zawodu: 432103) – 1 osoba zarejestrowana jako poszukująca pracy nie pozostająca w zatrudnieniu.
 Na ten cel wydatkowano 139.693,00 zł

Ponadto 2 osobom bezrobotnym niepełnosprawnym udzielono jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej ze środków Unii Europejskiej w ramach PO KL.

Tabela 3. Cechy społeczno – demograficzne osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy – stan w dniu 31.12.2013r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni		Poszukujący pracy	
	Ogółem	% w ogółem	Ogółem	% w ogółem
Ogółem	274	100	42	100
kobiety	133	48,5	17	40,5
Stopień niepełnosprawności				
Znaczny	1	0,4	10	23,8
Umiarkowany	82	29,9	29	69,0
Lekki	191	69,7	3	7,2
Wykształcenie				
Wyższe	12	4,4	1	2,4
Policealne i średnie zawodowe	51	18,6	12	28,6

Wyszczególnienie	Bezrobotni		Poszukujący pracy	
	Ogółem	% w ogółem	Ogółem	% w ogółem
Średnie ogólnokształcące	12	4,4	3	7,1
Zasadnicze zawodowe	117	42,7	12	28,6
Gimnazjalne	7	2,5	1	2,4
Podstawowe	75	27,4	13	30,9
Wiek				
18-24	18	6,6	2	4,8
25-34	61	22,3	7	16,7
35-44	40	14,6	8	19,0
45-54	82	29,9	15	35,7
55-64	73	26,6	10	23,8
Staż pracy				
Do 1 roku	13	4,7	3	7,1
1-5 lat	57	20,8	7	16,7
5-10 lat	44	16,1	5	11,9
10-20 lat	66	24,1	10	23,8
20 lat i więcej	69	25,2	7	16,7
Bez stażu	25	9,1	10	23,8
Czas pozostawania bez pracy				
Do 3 miesięcy	72	26,3	11	26,2
3-6 miesięcy	37	13,5	4	9,5
6-12 miesięcy	48	17,5	7	16,7
Powyżej 12 miesięcy	117	42,7	20	47,6

Rodzaj niepełnosprawności				
Upośledzenie umysłowe	9	3,3	1	2,4
Choroby psychiczne	38	13,9	2	4,8
Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	22	8,0	3	7,1
Choroby narządu wzroku	22	8,0	3	7,1
Upośledzenia narządu ruchu	68	24,8	9	21,4
Epilepsja	10	3,6	8	19,0
Choroby układu oddechowego i układu krążenia	11	4,0	2	4,8
Choroby układu pokarmowego	2	0,7	0	0
Choroby układu moczowo-płciowego	4	1,5	0	0
Choroby neurologiczne	52	19,0	8	19,0
Inne	29	10,6	4	9,6
Nieustalone	7	2,6	2	4,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-07 o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu.

3.4.7 Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego

W 2013 roku w ewidencji osób bezrobotnych było 1.014 osób bez doświadczenia zawodowego, analogicznie w roku 2012 – 959. Pojęcie bezrobotnego bez doświadczenia zawodowego oznacza bezrobotnego, który nie wykonywał zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub nie prowadził działalności gospodarczej przez okres co najmniej 6 miesięcy.

Wśród tej kategorii bezrobotnych najwięcej osób posiadało wykształcenie gimnazjalne i niższe – 35,6% oraz policealne i średnie zawodowe – 24,7%.

Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego to przede wszystkim osoby młode w wieku 18-24 lata – 59,3%. Kobiety stanowiły 65,2% bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego. Pracę podjęło 509 osób, co stanowiło 21,1% wszystkich osób podejmujących pracę.

3.4.8 Bezrobotni bez wykształcenia średniego.

W końcu 2013 roku zarejestrowanych było 2.629 osób bez wykształcenia średniego, stanowiły one 66,0 % (w 2012 - 2.508 osób i 65,9 %) ogółu bezrobotnych. Spośród tej kategorii 52,2% to mężczyźni. Osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym stanowiły 55,9% - 1.470 osób - tej populacji, natomiast osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym 44,1% - 1.159 osób. Najwięcej bezrobotnych z tej grupy stanowiły osoby młode (wiek 18-34 lat) – 1.210 osób i 46,0%, z krótkim stażem pracy (do 5 lat): 930 osób i 35,4% oraz pozostające bez pracy w okresie 12-24 miesięcy: 575 osób i 21,9% i w okresie powyżej 24 miesięcy: 512 osób i 19,5%. Pracę podjęły 1.253 osoby, co stanowiło 52,0% wszystkich osób podejmujących pracę.

3.4.9 Bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia

Według stanu na 31.12.2013r. zarejestrowanych były 51 bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia (w 2012 – 33 osoby). Wszystkie osoby z tej grupy to mężczyźni, głównie w wieku 45-54 (16 osób) oraz 35-44 lat (14 osób) z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 36 osób i 70,6% oraz zasadniczym zawodowym 13 osób – 25,5%, ze stażem pracy do lat 10 - 34 osoby i 66,7%. Tylko 3 osoby z tej populacji posiadały prawo do zasiłku dla bezrobotnych.

Pracę w 2013r. podjęło 10 bezrobotnych z tej kategorii (w 2012r. 7 osób).

3.4.10 Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka

Według stanu z dnia 31.12.2013 roku zarejestrowanych było 528 kobiet (w 2012 - 490), które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka. Stanowiły one 13,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych oraz 24,3% ogółu zarejestrowanych kobiet.

3.5 Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy

W 2013r. zarejestrowano 4.730 bezrobotnych, w tym 3.767 osób poprzednio pracujących (w roku ubiegłym było to odpowiednio 4.326 i 3.454). Biorąc pod uwagę rodzaj działalności ostatniego pracodawcy według Polskiej Klasyfikacji Działalności należy stwierdzić, że najczęściej rejestrowani bezrobotni pracowali w:

- przetwórstwie przemysłowym – 1.135 osób tj. 30,1% zarejestrowanych poprzednio pracujących,
- handlu hurtowym i detalicznym, naprawach pojazdów samochodowych , włączając motocykle – 703 osoby, tj. 18,7% zarejestrowanych poprzednio pracujących,
- budownictwie – 465 osób tj. 12,3% poprzednio pracujących,
- pozostałej działalności usługowej – 288 osób tj. 7,6 % poprzednio pracujących,
- administracji publicznej i obronie narodowej , obowiązkowych ubezpieczeniach społecznych – 252 osoby tj. 6,7% poprzednio pracujących,
- rolnictwie, łowiectwie , leśnictwie i rybactwie– 169 osób tj. 4,5% poprzednio pracujących,
- działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 127 osób tj. 3,4 %,
- transporcie i gospodarce magazynowej– 121 osób tj. 3,2 %.

3.6 Bezrobotni według zawodów i specjalności

W końcu 2013r. zarejestrowanych było 3.447 bezrobotnych posiadających zawód. Stanowili oni 86,4% ogółu bezrobotnych. Natomiast osoby, które nie legitymowały się żadnym zawodem stanowiły 13,6% ogółu bezrobotnych - zarejestrowanych było 541 takich osób.

Grupa osób bezrobotnych bez zawodu obejmuje osoby niespełniające jednocześnie dwóch warunków: nieposiadające świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego oraz nieposiadające udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 6 miesięcy w tym samym zawodzie. W grupie „bez zawodu” ujęte są również osoby, które ukończyły gimnazja (lub niżej), licea ogólnokształcące.

Tabela 4. Zawody najczęściej występujące wśród bezrobotnych – stan w dniu 31.12. 2013r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Osoby	% w ogółem bezrobotnych posiadających zawód
522301	Sprzedawca	512	14,9
722204	Ślusarz	182	5,3
512001	Kucharz	151	4,4
512002	Kucharz małej gastronomii		
752205	Stolarz	119	3,5
515303	Robotnik gospodarczy	109	3,2
931301	Robotnik budowlany	87	2,5
331403	Technik ekonomista	78	2,3

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Osoby	% w ogółem bezrobotnych posiadających zawód
753105	Krawiec	76	2,2
752105	Sortowacz materiałów drzewnych	75	2,2
711202	Murarz	64	1,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPiPS-01 Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności

Bezrobotni w 10 zawodach wymienionych w tabeli 4 stanowią 42,1% bezrobotnych posiadających zawód.

W 2013r. zarejestrowało się 4.730 osób bezrobotnych. Spośród zarejestrowanych bezrobotnych – 4.102 osoby (86,7%) posiadały zawód, bez zawodu zarejestrowano 628 osób (13,3% ogółu rejestrujących się).

Tabela 5. Zawody najczęściej występujące wśród bezrobotnych rejestrujących się w 2013r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Osoby	% w ogółem bezrobotnych posiadających zawód
522301	Sprzedawca	510	12,4
722204	Ślusarz	180	4,4
752205	Stolarz	145	3,5
512001	Kucharz	138	3,4
512002	Kucharz małej gastronomii		
515303	Robotnik gospodarczy	105	2,6
331403	Technik ekonomista	95	2,3
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	89	2,2
752105	Sortowacz materiałów drzewnych	89	2,2
931301	Robotnik budowlany	86	2,1
711202	Murarz	84	2,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPiPS-01 Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności

W 2013 roku najwięcej bezrobotnych rejestrowało się w zawodach sprzedawcy- 510 osób, ślusarza - 180 osób, stolarza 145 osób oraz kucharza i kucharza małej gastronomii – 138 osób. Także i w tych zawodach najwięcej było zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2013r.

3.7 Osoby bezrobotne według czasu pozostawiania bez pracy, wieku oraz poziomu wykształcenia.

W końcu 2013r. zarejestrowanych było 3.988 bezrobotnych w tym 2.175 kobiet. Najwięcej bezrobotnych pozostawało bez pracy przez okres od 12 do 24 miesięcy - 834 osoby (20,9% ogółu).

Biorąc pod uwagę wiek zarejestrowanych bezrobotnych były to przede wszystkim osoby od 25 do 34 roku życia - 1.190 osób (29,8% ogółu) oraz do 25 roku życia 1.033 osób – 25,9%. Najmniej było osób powyżej 60 roku życia - 71 osób (1,8 %) oraz osób w przedziale wiekowym 55-60 lat - 305 osób (7,6%).

Najwięcej bezrobotnych posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe - 1.470 osób (36,9% ogółu zarejestrowanych) oraz gimnazjalne lub niższe – 1.159 osób (29,1%). Najmniej bezrobotnych zarejestrowanych było z wykształceniem wyższym - 223 osoby – 5,6%.

Tabela 6. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy, wieku oraz poziomu wykształcenia w latach 2012-2013 (stan w końcu grudnia).

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych			Zmiana do 2012r.	
		2012	2013		w osobach	w %
			ogółem	kobiety		
Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	330	378	144	48	14,5
	1 – 3	748	588	278	- 160	-21,4
	3 - 6	674	713	391	39	5,8
	6 - 12	672	734	378	62	9,2
	12 - 24	760	834	463	74	9,7
	pow. 24	623	741	521	118	18,9
Wiek	18 – 24	1 051	1 033	582	- 18	-1,7
	25 - 34	1 197	1 190	731	- 7	-0,6
	35 - 44	673	716	430	43	6,4
	45 - 54	585	673	320	88	15,0
	55 - 59	245	305	112	60	24,5
	60 - 64	56	71	X	15	26,8
Wykształcenie	wyższe	200	223	158	23	11,5
	policealne i średnie zawodowe	767	778	507	11	1,4
	średnie ogólnokształcące	332	358	254	26	7,8
	zasadnicze zawodowe	1 442	1 470	744	54	1,9
	gimnazjalne i poniżej	1 066	1 159	512	93	8,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika 1 do sprawozdania MPiPS-01 Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku oraz poziomu wykształcenia i stażu pracy.

W porównaniu z rokiem ubiegłym największy wzrost odnotowano wśród bezrobotnych w przedziale wiekowym: 60 - 64 lata (26,8%) i 55-59 lat (24,5%), największy spadek wśród bezrobotnych pozostających bez pracy w okresie od 1 do 3 miesięcy – 21,4%.

4. Usługi rynku pracy

4.1 Pośrednictwo pracy

W 2013 roku do PUP Tuchola wpłynęło 1.231 zgłoszeń wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Liczba zgłoszonych miejsc pracy zarobkowej wyniosła 672, natomiast wolnych miejsc aktywizacji zawodowej (staże, prace społecznie użyteczne) 559.

W stosunku do roku ubiegłego liczba zgłoszonych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wzrosła o 15,1% tj. 162 miejsca .

Tabela 7. Wolne miejsca pracy oraz miejsca aktywizacji zawodowej najczęściej zgłaszane w PUP Tuchola w 2013r. według zawodów.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba miejsc pracy i aktywizacji zawodowej				
		ogółem	w tym:			
			miejsca aktywizacji zawodowej*	% w ogółem	miejsca pracy subsydiowanej**	% w ogółem
515303	Robotnik gospodarczy	268	152	56,7	85	31,7
411004	Technik prac biurowych	105	78	74,3	11	10,5
512001 512002	Kucharz Kucharz małej gastronomii	35	18	51,4	2	5,7
932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	31	26	83,9	3	9,7
522301	Sprzedawca	27	0	0	14	51,8
911207	Sprzątaczką biurową	24	8	33,3	5	20,8
331301	Księgowy	22	10	45,4	1	4,5
513101	Kelner	22	12	54,5	0	0
432103	Magazynier	21	6	28,6	7	33,3
941201	Pomoc kuchenna	19	5	26,3	4	21,0
332203	Przedstawiciel handlowy	19	1	5,3	0	0
722204	Ślusarz	19	6	31,6	8	42,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPiPS-01 Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności.

* *miejsca aktywizacji zawodowej to staże i prace społecznie użyteczne*

** *praca subsydiowana to zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy*

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w 12 zawodach wymienionych w tabeli 7 stanowią 49,5% ogółu zgłoszeń. Najczęściej zgłaszano wolne miejsca w zawodach robotnika gospodarczego i technika prac biurowych, jednak w ponad 80% były to miejsca aktywizacji zawodowej i miejsca pracy subsydiowanej.

Zgłoszone w 2013r. miejsca pracy oraz aktywizacji zawodowej najczęściej pochodziły od pracodawców funkcjonujących w sektorze:

- *administracji publicznej i obrony narodowej; obowiązkowych ubezpieczeń społecznych* - **352 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej,**
- *przetwórstwa przemysłowego* - **281 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej,**
- *handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, wyłączając motocykle* - **154 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej,**
- *budownictwa* - **74 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej,**
- *opieki zdrowotnej i pomocy społecznej; obowiązkowego zabezpieczenia społecznego* - **59 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej,**
- *działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej* - **54 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej,**
- *działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi* - **53 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej.**

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej to suma zgłoszonych przez pracodawców wolnych miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz miejsc aktywizacji zawodowej (stażu, prac społecznie użytecznych).

Miejsca pracy oraz aktywizacji zawodowej z w/w sektorów stanowiły 83,4% miejsc zgłoszonych w 2013r.

Dla zrealizowania zgłoszonych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wezwano 3.338 osób bezrobotnych (w 2012r. 2.688), w tym 2.285 osób wezwano w celu przedstawienia propozycji pracy, 887 osób celem przedstawienia propozycji stażu i 166 osób celem przedstawienia propozycji prac społecznie użytecznych. Propozycje miejsc pracy oraz miejsc aktywizacji zawodowej przedstawiane są nie tylko wezwanym w tym celu osobom bezrobotnym, ale także osobom zgłaszającym się z własnej inicjatywy bądź zgłaszającym się w wyznaczonym terminie.

O wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej informuje się również drogą mailową i sms-em.

Skierowania wydano 2.387 osobom (w 2012r. 1.893 osobom), z czego 1418 skierowania do pracy, 802 na staż i 167 na prace społecznie użyteczne. Zorganizowano również 25 giełd pracy, uczestniczyło w nich 261 osób bezrobotnych, pracę podjęło 14 bezrobotnych, a staż 26 bezrobotnych.

Giełda pracy to spotkanie pracodawców z dobranymi przez pośrednika pracy osobami bezrobotnymi lub poszukującymi pracy, które posiadają kwalifikacje wymagane na stanowiskach pracy zgłoszonych przez tych pracodawców. Pracodawcy w trakcie trwania giełdy przeprowadzają rozmowy z bezrobotnymi i rekrutują ich do pracy.

Pośrednicy pracy w 2013r. przeprowadzili 89 wizyt u pracodawców. Ich celem było pozyskanie ofert pracy, informacji o potrzebach pracodawców, wymaganiach stawianych kandydatom do pracy. W trakcie wizyt pośrednicy informują o usługach rynku pracy i realizowanych projektach.

W 2013 roku pracę podjęło 2.411 bezrobotnych. Było to o 372 osoby więcej niż w 2012r. Podjęcia pracy stanowiły 53,0% ogółu wyłączeń z ewidencji bezrobotnych (w roku poprzednim 51,0%).

Zatrudnienie niesubsydiowane (2.042 osoby) stanowiło 84,7% wszystkich podjęć pracy przez bezrobotnych (w roku poprzednim było to odpowiednio 1.737 i 85,2%). Natomiast zatrudnienie subsydiowane (369 osób) stanowiło 15,3% wszystkich podjęć pracy (w roku ubiegłym było to odpowiednio 302 osoby i 14,8%).

Zatrudnienie najczęściej podejmowali mężczyźni (53,5%), osoby bez wykształcenia średniego (52,0%), długotrwale bezrobotni (38,0%) i osoby do 25 roku życia (31,7%).

Tabela 8. Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujących w 2013r. zatrudnienie.

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	kobiety	% w razem
Ogółem z tego:	2.411	100	1.120	46,4
do 25 roku życia	765	31,7	350	45,7
długotrwale bezrobotni	917	38,0	500	54,4
powyżej 50 roku życia	266	11,0	113	42,5
samotnie wychowujący dziecko do 18 roku życia	142	5,9	94	66,2
niepełnosprawni bezrobotni	206	8,5	121	58,7
bez doświadczenia zawodowego	509	21,1	290	57,0
bez wykształcenia średniego	1.253	52,0	413	33,0
bez kwalifikacji zawodowych	542	22,5	275	50,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS -01

4.2 Usługi EURES

EURES- to międzynarodowa sieć pośrednictwa pracy, podejmowanego przez kraje Unii Europejskiej oraz Norwegię, Islandię i Szwajcarię w ramach krajowych publicznych służb zatrudnienia.

Eures wspiera mobilność w dziedzinie zatrudnienia na poziomie międzynarodowym i transgranicznym, ma ułatwić pracownikom korzystanie z ofert pracy pochodzących z całego EOG, a także pomóc pracodawcom poszukującym pracowników z innego kraju.

Ogólnodostępny portal internetowy EURES umożliwia dostęp do :

- bazy ofert pracy pracodawców zainteresowanych rekrutacją pracowników z zagranicy;
- bazy CV osób zainteresowanych podjęciem pracy za granicą – z bazy tej korzystają pracodawcy;
- informacji na temat warunków życia i pracy oraz sytuacji na rynkach pracy w krajach członkowskich;
- informacji o możliwościach kształcenia w Europie, staży, wymian i stypendiów;
- bazy doradców EURES we wszystkich krajach EOG;
- adresów urzędów pracy za granicą;
- innych przydatnych stron internetowych.

Sieć EURES tworzą w praktyce przedstawiciele ministerstw właściwych ds. pracy, centralnych, a także regionalnych i lokalnych urzędów pracy oraz związków zawodowych i organizacji pracodawców. Usługi EURES są ogólnodostępne, bezpłatne i skierowane do osób poszukujących pracy, zainteresowanych wyjazdem do innego kraju w celach podjęcia pracy oraz do pracodawców, którzy chcą prowadzić rekrutację pracowników z zagranicy.

Główne cele realizowane przez sieć EURES to:

- umożliwianie pracodawcom oraz poszukującym zatrudnienia dostępu do informacji,
- doradztwo ułatwiające przepływ siły roboczej,
- wymiana pomiędzy partnerami sieci EURES wszystkich informacji na temat wolnych miejsc pracy, profilu regionalnych rynków pracy oraz warunków życia i pracy,
- stworzenie prawdziwego europejskiego rynku pracy poprzez poprawę warunków swobodnego przepływu pracowników wewnątrz EOG.

Oferty pracy za granicą w ramach EURES znajdują się na stronie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu <http://www.wup.torun.pl>

Usługi EURES skierowane do sektora absolwentów:

- Działania z zakresu międzynarodowego pośrednictwa pracy www.eures.europa.eu
- Działania informacyjne:
  - ✓ PLOTEUS – portal o możliwościach kształcenia w Europie;
  - ✓ Europejski Portal Młodzieżowy – informacje dotyczące wolontariatu, nauki oraz staży w Unii Europejskiej;
  - ✓ EURODESK – Europejski program informacyjny dla młodzieży i osób pracujących z młodzieżą.

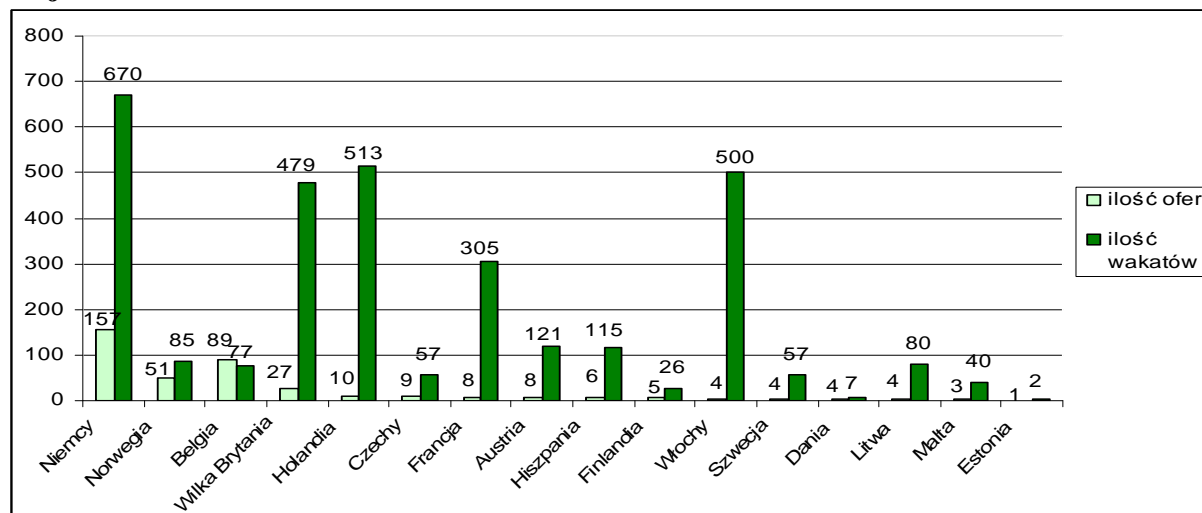
W ramach sieci EURES osoby poszukujące pracy za granicą mogą same lub z pomocą pośrednika pracy umieścić swoją ofertę w internecie.

Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi udostępnia bezrobotnym stanowiska komputerowe do samodzielnego poszukiwania pracy.

Publiczne służby zatrudnienia dokładają wszelkich starań, aby zapewnić rzetelność i wiarygodność ofert pracy zgłoszonych w lokalnym urzędzie pracy.

Liczbę wolnych miejsc pracy EURES oraz wakatów zgłoszonych w 2013 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Tucholi przedstawia poniższy wykres

Wykres 5. Liczba ofert EURES oraz wakatów zgłoszonych w 2013 r. w podziale na poszczególne kraje

Źródło: Opracowanie własne.

4.3 Indywidualny Plan Działania.

Powiatowy Urząd Pracy, udzielając pomocy określonej w ustawie, może przygotować Indywidualny Plan Działania (IPD) dla bezrobotnego lub poszukującego pracy. IPD jest formą dwustronnych ustaleń pomiędzy urzędem pracy i osobą zarejestrowaną w urzędzie. Realizacja działań przewidzianych w tych ustaleniach powinna doprowadzić do zmiany sytuacji zawodowej osoby uczestniczącej w IPD, aby mogła się aktywnie włączyć w rynek pracy.

IPD jako plan działań obejmujący podstawowe usługi rynku pracy wspierane instrumentami rynku pracy, z jednej strony określać musi kiedy i jakie działania podejmuje PUP na rzecz danej osoby, z drugiej strony musi zawierać opis działań, jakie sam zainteresowany wykona w trakcie realizacji przygotowanego dla niego planu.

IPD jest zindywidualizowaną, usystematyzowaną i możliwie intensywną próbą rozwiązania problemów zawodowych danej osoby. Miarą pomyślnej realizacji IPD jest wykreślenie bezrobotnego lub poszukującego pracy z rejestru prowadzonego przez urząd pracy, na skutek podjęcia przez niego odpowiedniej pracy albo działalności gospodarczej.

W 2013 roku IPD przygotowano dla 1.260 bezrobotnych. Realizację IPD zakończyło w 2013 roku 369 bezrobotnych.

Według stanu na dzień 31.12.2013 roku 3.404 bezrobotnych oraz 39 poszukujących pracy było w trakcie realizacji IPD.

4.4 Poradnictwo zawodowe.

W 2013 roku 1.218 osób skorzystało z porady indywidualnej (liczba wizyt w ramach porady indywidualnej 1.563). Grupowym poradnictwem objęto 283 osoby w 41 grupach.

Z badań testowych skorzystało 114 osób (60 kobiet tj. 52,6%) Doradcy zawodowi korzystali z testów przedsiębiorczości, motywacji, predyspozycji zawodowych.

Informacją zawodową objęto 208 bezrobotnych, w tym 196 osób w ramach informacji indywidualnej oraz 12 osób bezrobotnych w ramach poradnictwa

grupowego. Informacja grupowa prowadzona była w 2 grupach.

Tabela 9. Cechy społeczno – demograficzne bezrobotnych objętych poradnictwem zawodowym w 2013r.

Wyszczególnienie	Liczba osób	%	Liczba kobiet
<i>Poradnictwo indywidualne</i>			
Ogółem	1.218	100	663
z tego			
bezrobotni do 25 roku życia	328	26,9	192
długotrwale bezrobotni	632	51,9	384
bezrobotni powyżej 50 roku życia	209	17,2	78
zamieszkali na wsi	914	75,0	503
niepełnosprawni	89	7,3	39
<i>Poradnictwo grupowe</i>			
Ogółem	283	100	181
z tego:			
bezrobotni do 25 roku życia	59	20,8	35
długotrwale bezrobotni	227	80,2	154
bezrobotni powyżej 50 roku życia	46	16,3	17
zamieszkali na wsi	215	76,0	133
niepełnosprawni	20	7,1	9
<i>Informacja zawodowa</i>			
Ogółem	208	100	118

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika 4 do sprawozdania MPiPS-01 Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych

W 2013 roku bezrobotni korzystający z poradnictwa zawodowego to przede wszystkim kobiety (54,4% porady indywidualne, 63,9% poradnictwo grupowe, 56,7% informacja zawodowa), osoby zamieszkałe na wsi (75,0% porady indywidualne, 76,0% poradnictwo grupowe).

Tematyka porad grupowych w 2013r. to: refleksja nad moim miejscem na rynku pracy; mowa ciała; rekrutacja i przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej; komunikacja interpersonalna (wykorzystanie w rozmowie kwalifikacyjnej); wypaść dobrze... czyli jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej; metody poszukiwania i formy aktywizacji PUP; wiedza o sobie szansą na zdobycie zatrudnienia; warsztat samopoznania.

4.5 Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy

Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy realizowana jest poprzez:

- organizację szkoleń z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy – szkolenie Szukam Pracy,
- organizację zajęć aktywizacyjnych,
- umożliwienie dostępu do elektronicznych baz danych służących nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy.

Szkolenie z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy przeznaczone jest dla tych bezrobotnych lub poszukujących pracy, którzy mają poważne trudności związane z poszukiwaniem pracy. Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy prowadzona jest przez lidera Klubu Pracy.

Szkolenie z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy trwa 3 tygodnie i składa się z dwóch części:

- I część trwa dwa tygodnie. W ciągu 40 godzin zajęć prowadzonych metodą warsztatów szkoleniowych uczestnicy zdobywają wiedzę teoretyczną i rozwijają praktyczne umiejętności poszukiwania pracy,
- II część szkolenia trwa tydzień, polega na samodzielnym poszukiwaniu pracy, a następnie na wspólnej wymianie doświadczeń z wizyt u pracodawców.

W 2013 roku w ramach szkolenia w Klubie Pracy uczestniczyły 82 osoby.

Osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 92,7 % (76 osób) wszystkich uczestników szkolenia w Klubie Pracy. Osoby uczestniczące w Klubie Pracy to przede wszystkim osoby w wieku 25 – 34 – 42,7% (35 osób) z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 45,1% (37 osób) lub gimnazjalnym i niższym – 26,8% (22 osoby) wszystkich uczestników KP. Ponadto 34,1% osób będących uczestnikami Klubu Pracy, nie posiadała żadnego stażu pracy. Zatrudnienie po zakończeniu szkolenia w Klubie Pracy podjęły 4 osoby.

Uczestnikom szkolenia udostępnia się 12 komputerów przenośnych z dostępem do internetu w celu pisania i wysyłania dokumentów aplikacyjnych oraz poszukiwania na stronach internetowych informacji o ofertach pracy. Uczestnicy mogą również korzystać ze skanera, kserokopiarki i drukarki. Ponadto na zajęciach korzysta się z filmów szkoleniowych z zakresu poradnictwa zawodowego.

W 2013 roku w zajęciach aktywizacyjnych uczestniczyło 245 osób (243 bezrobotnych, 2 poszukujących pracy). Osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 66,5 % (163) wszystkich uczestników zajęć aktywizacyjnych.

Zajęcia aktywizacyjne są kilkugodzinną formą szkolenia z zakresu aktywnego poszukiwania pracy. Ich tematyka oraz forma jest uzależniona od potrzeb uczestników. Główna tematyka zajęć w 2013r. to: tworzenie dokumentów aplikacyjnych, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, zachowania asertywne w poszukiwaniu pracy, sztuka mówienia i prezentacji, zarządzanie czasem zasada Eisenhowera.

4.6 Szkolenia

W 2013 r. szkolenia indywidualne ukończyło 27 osób.

Szkolenia indywidualne dotyczyły następujących dziedzin :

- kwalifikacja wstępna dla transportu drogowego – 2 osoby,
- kwalifikacja wstępna przyspieszona dla transportu drogowego – 5 osób, 1 osoba podjęła zatrudnienie,
- kosmetyka pielęgnacyjna – 2 osoby, 2 osoby podjęły zatrudnienie,
- instruktor hipoterapii – 1 osoba,
- montażysta rusztowań – 1 osoba, 1 osoba podjęła zatrudnienie,
- operator koparki- 2 osoby, 1 osoba podjęła zatrudnienie,
- operator koparko - ładowarki – 1 osoba, 1 osoba podjęła zatrudnienie,

- operator ładowarki – 1 osoba, 1 osoba podjęła zatrudnienie,
- operator wózków widłowych – 1 osoba, 1 osoba podjęła zatrudnienie,
- operator zagęszczarek, ubijaków i przecinarek – 2 osoby, 2 osoby podjęły zatrudnienie,
- ochrona osób i mienia – 1 osoba, 1 osoba podjęła zatrudnienie,
- szkolenie - strażak – 6 osób (1 osoba kontynuuje szkolenie w 2014r.), 5 osób podjęło zatrudnienie,
- szkolenie – strażnik gminny – 3 osoby, 3 osoby podjęły zatrudnienie.

Ponadto w 2013r. zorganizowano 10 szkoleń grupowych, na które skierowano 92 osoby.

Szkolenia grupowe przeprowadzono w zakresie:

- ABC przedsiębiorczości – 5 grup – 53 osoby - 43 osoby podjęły działalność gospodarczą,
- kelner - barman – 1 grupa – 7 osób,
- nowe trendy w sztuce kulinarnej – 1 grupa – 8 osób,
- szkolenie okresowe dla transportu drogowego – 1 grupa – 5 osób,
- kwalifikacja wstępna przyspieszona dla transportu drogowego – 1 grupa – 9 osób, 2 osoby podjęły zatrudnienie.
- spawacz metodą MAG 135 i 136 – 1 grupa – 10 osób, 4 osoby podjęły zatrudnienie.

W okresie do 3 miesięcy po ukończeniu szkoleń grupowych 49 osób podjęło zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub rozpoczęło własną działalność (53,3%), natomiast po szkoleniach indywidualnych 19 osób (70,4%). Ogólnie efektywność szkoleń grupowych i indywidualnych w okresie 3 miesięcy wyniosła 57,1%.

Ze szkoleń najczęściej korzystali mężczyźni (86 osób, 72,3%) oraz zamieszkali na wsi (76 osób, 63,9%).

Tabela 10. Wybrane kategorie bezrobotnych rozpoczynających w 2013 r. szkolenia

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	kobiety
Ogółem	119	100,0	33
z tego:			
długotrwale bezrobotni	39	32,8	16
Powyżej 50 roku życia	4	3,4	0
Zamieszkali na wsi	76	63,9	24

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

Wśród 119 bezrobotnych objętych w 2013r. szkoleniami, 52 osoby były uczestnikami projektu „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego” realizowanego ze środków EFS w ramach Poddziałania 6.2 POKL.

5. Instrumenty rynku pracy

5.1 Prace interwencyjne

W 2013 roku zawarto 27 umów na zorganizowanie zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych. W ich wyniku 31 bezrobotnych uzyskało zatrudnienie, w tym: 18 osób w podmiotach gospodarczych (w 2012r. 29 osób), 13 w jednostkach samorządu terytorialnego (w 2012r. 6 osób).

Zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych najczęściej podejmowały osoby zamieszkałe na wsi (61,3%) i kobiety (80,6%).

Tabela 11. Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujący w 2013r. zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych.

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	Kobiety
Ogółem	31	100	25
z tego:			
do 25 roku życia	8	25,8	6
długotrwale bezrobotni	18	58,1	15
zamieszkali na wsi	19	61,3	15
powyżej 50 roku życia	8	25,8	8
bez kwalifikacji	6	19,4	5
niepełnosprawni bezrobotni	3	9,7	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

W 2013 roku prace interwencyjne zakończyło 37 osób, a dalsze zatrudnienie po zakończeniu okresu refundacji uzyskało 36 osób.

5.2 Roboty publiczne

W 2013r. zatrudnienie w ramach robót publicznych uzyskało 94 bezrobotnych (w 2012r. 89 bezrobotnych). Pracę w ramach robót publicznych najczęściej podejmowały osoby zamieszkałe na wsi (85,1%) oraz długotrwale bezrobotne (53,2%). Kobiety stanowiły 22,3% ogółu podejmujących roboty publiczne.

Tabela 12. Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujący w 2013r. zatrudnienie w ramach robót publicznych.

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	kobiety
Ogółem	94	100	21
z tego:			
do 25 roku życia	18	19,1	4
długotrwale bezrobotni	50	53,2	15
zamieszkali na wsi	80	85,1	18
powyżej 50 roku życia	35	37,2	5
bez kwalifikacji	26	27,7	4
niepełnosprawni bezrobotni	11	11,7	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

Pracę w ramach robót publicznych zakończyło 97 bezrobotnych (w tym 3 osoby kontynuujące zatrudnienie z 2012r.), a dalsze zatrudnienie po zakończeniu okresu refundacji uzyskało 38 osób.

5.3 Staże

W 2013 roku zawarto 257 umów o zorganizowanie stażu, w tym na okres:

- 3 do 4 miesięcy – 24 umowy;
- 4 do 5 miesięcy – 18 umów;
- 5 do 6 miesięcy – 70 umów;
- 6 miesięcy – 145 umów.

W ramach zawartych umów staż rozpoczęły 374 osoby bezrobotne (w 2012r. 364 bezrobotnych).

Wśród bezrobotnych podejmujących staże dominowały kobiety (66,3%), osoby zamieszkałe na wsi (67,4%) oraz osoby bezrobotne do 25 roku życia (57,2%).

Tabela 13. Wybrane kategorie bezrobotnych rozpoczynający staż w 2013 r.

Wyszczególnienie	Razem	% w ogółem	Kobiety
Ogółem	374	100	248
z tego:			
do 25 roku życia	214	57,2	138
długotrwale bezrobotni	181	48,4	134
zamieszkali na wsi	252	67,4	176
powyżej 50 roku życia	40	10,7	28
bez kwalifikacji	126	33,7	68
niepełnosprawni bezrobotni	24	6,4	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

Obszary zawodowe, w których bezrobotni najczęściej odbywali staże to:

- prace sekretarskie i biurowe – 123 osoby,
- górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny) – 33 osoby,
- usługi gastronomiczne – 26 osób,
- architektura i budownictwo – 22 osoby.

W 2013r. staż zakończyły 392 osoby bezrobotne, a pracę po zakończeniu stażu podjęły 234 osoby.

Ponadto zorganizowano staż finansowany ze środków PFRON dla 2 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu. Po odbyciu stażu, żadna osoba nie została zatrudniona.

5.4 Prace społecznie użyteczne

W 2013r. z samorządami gminnymi w powiecie tucholskim zawarto 6 porozumień o organizację i wykonywanie prac społecznie użytecznych w ramach których zaktywizowano 154 bezrobotnych (w 2012r. – 113 osób). Ta forma aktywizacji kierowana jest do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Wśród osób podejmujących prace społecznie użyteczne dominowały osoby

długotrwale bezrobotne – 81,8%, zamieszkałe na wsi – 85,1% oraz kobiety, które stanowiły 74,0%. ogółu osób zaktywizowanych w tej formie.

Tabela 14. Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujący w 2013r. prace społecznie użyteczne.

Wyszczególnienie	Ogółem	% w ogółem
Ogółem	154	100
z tego:		
kobiety	114	74,0
do 25 roku życia	21	13,6
długotrwale bezrobotni	126	81,8
zamieszkali na wsi	131	85,1
powyżej 50 roku życia	32	20,8
bez kwalifikacji	57	37,0
niepełnosprawni bezrobotni	16	10,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

Pracę w trakcie trwania prac społecznie użytecznych lub w okresie do 3 miesięcy po ich zakończeniu uzyskało 39 bezrobotnych.

5.5 Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla pracodawcy zatrudniającego osobę bezrobotną.

W 2013r. zawarto 58 umów na refundację kosztów wyposażenia 121 stanowisk pracy dla bezrobotnych (w 2012r. 53 umowy na refundację 90 stanowisk pracy). W ich wyniku powstały nowe stanowiska pracy u pracodawców:

- w mieście i gminie Tuchola – 41 stanowisk pracy; najwięcej w zawodach operatora maszyn do obróbki skrawaniem – 8 stanowisk, mechanika pojazdów samochodowych – 6 stanowisk,
- w gminie Lubiewo – 31 stanowisk pracy; najwięcej w zawodach spawacza – 22 stanowiska, ślusarza – 5 stanowisk,
- w gminie Cekcyn – 25 stanowisk pracy; najwięcej w zawodach operatora maszyn do produkcji płyt i sklejek i sprzedawcy – po 5 stanowisk,
- w gminie Śliwice – 17 stanowisk pracy; najwięcej w zawodach magazyniera i operatora maszyn do obróbki drewna – po 6 stanowisk,
- w gminie Gostycyn - 5 stanowisk pracy; najwięcej w zawodzie cukiernika – 2 stanowiska,
- w gminie Kęsowo – 2 stanowiska pracy w zawodzie ślusarza.

Średni koszt refundacji stanowiska pracy wyniósł 19.717,24zł (w 2012r. - 18.371,75 zł).

Na zrefundowanych stanowiskach pracy w 2013r. zatrudnienie uzyskało 149 bezrobotnych, w tym 28 osób w ramach wakatów na miejscach pracy zrefundowanych w bieżącym roku i w latach poprzednich. Najwięcej bezrobotnych zatrudnionych na zrefundowanych stanowiskach pracy należało do grupy bez wykształcenia średniego (58,4%), do 25 roku życia (49,0%), długotrwale bezrobotnych (44,3%).

Tabela 15. Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujący w 2013r. zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy.

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	Kobiety
Ogółem	149	100	34
z tego:			
do 25 roku życia	73	49,0	10
powyżej 50 roku życia	12	8,0	3
długotrwale bezrobotni	66	44,3	22
bez kwalifikacji zawodowych	29	19,5	6
bez doświadczenia zawodowego	19	12,8	5
bez wykształcenia średniego	87	58,4	13
Samotnie wychowujący dziecko do 18 r. życia	4	2,7	2
Niepełnosprawni bezrobotni	17	11,4	9

Źródło: Obliczenia własne.

5.6 Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej

W 2013r. jednorazowe środki udzielono 44 bezrobotnym (w 2012r. 56 osobom) z przeznaczeniem na podjęcie działalności:

- usługowej – 32 osobom (w 2012r. - 29);
- handlowej – 7 osobom (w 2012r. –10);
- produkcyjnej – 5 osobom (w 2012r. – 11).

W 2013r. bezrobotni decydowali się przede wszystkim na podejmowanie działalności usługowej. Działalność usługowa dotyczyła najczęściej dziedziny budowlanej – 10 osób; usług mechanicznych – 4 osoby oraz usług związanych z leśnictwem – 4 osoby.

Działalność handlowa dotyczyła przede wszystkim handlu odzieżą używaną – 2 osoby oraz 2 osoby otworzyły kwiaciarnię. Działalność produkcyjna dotyczyła głównie produkcji mebli – 3 osoby, pozostałe to produkcja bloczków betonowych – 1 osoba oraz produkcja wyrobów z drewna – 1 osoba.

Średnia wysokość udzielonych środków na podjęcie działalności gospodarczej wyniosła 19.956,18zł (w 2012 r. - 16.846,46zł).

Tabela 16. Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujący w 2013r. działalność gospodarczą w oparciu o jednorazowe środki.

Wyszczególnienie	Razem	% w ogółem	Kobiety
Ogółem	44	100	14
z tego:			
do 25 roku życia	15	34,1	4
powyżej 50 roku życia	3	6,8	1
długotrwale bezrobotni	16	36,4	5
Samotnie wychowujący dziecko do 18 roku życia	2	4,5	1
Niepełnosprawni bezrobotni	2	4,5	1

Źródło: Obliczenia własne.

Bezrobotni podejmujący w 2013 roku działalność gospodarczą to przede wszystkim mężczyźni - kobiety stanowiły jedynie 31,8 % wszystkich osób , które otrzymały jednorazowe środki , osoby długotrwale bezrobotne stanowiły również 36,4%, a osoby do 25 roku życia 34,1% .

Tabela 17. Efektywność zatrudnieniowa jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej udzielonych w latach 2010 -2013

Wyszczególnienie	Lata			
	2010	2011	2012	2013
Liczba osób, którym udzielono środki	102	69	56	44
Liczba osób, które zamknęły lub zawiesiły dział. gosp. w okresie po 12 m-cach od rozpoczęcia działalności	39	27	12	-
% do udzielonych	38,2	39,1	21,4	-
Liczba osób, które zamknęły lub zawiesiły dział. gosp. w okresie po 24 m-cach od rozpoczęcia działalności	32	12	-	-
% do udzielonych	31,4	17,4	-	-
Aktywne na dzień 15.01.2014r.	31	30	44	44
% do udzielonych	30,4	43,5	78,6	100

Źródło: Obliczenia własne.

W 2010 roku środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymały 102 osoby – po 12 miesiącach prowadzenia działalności gospodarczej zamknęło ją 39 osób- efektywność udzielonych środków wyniosła 61,8% , natomiast po 24 miesiącach- kolejne 32 osoby, efektywność udzielonych środków wyniosła 30,4%.

Spośród osób, które w 2011 roku skorzystały z jednorazowych środków na podjęcie działalności 27 osób zamknęło działalność gospodarczą po 12 miesiącach prowadzenia, efektywność udzielonych środków wyniosła 60,9%, a dalsze 12 zamknęło działalność po 24 miesiącach jej prowadzenia, efektywność udzielonych środków wyniosła 43,5%.

W 2012r. 56 osób otrzymało środki na podjęcie działalności gospodarczej - po 12 miesiącach jej prowadzenia działalność gospodarczą zamknęło 12 osób - efektywność udzielonych środków wyniosła 78,6%.

W 2013r. środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymały łącznie 92 osoby bezrobotne w tym, 48 bezrobotnych w ramach projektu „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego” realizowanego ze środków EFS w ramach Poddziałania 6.2 POKL, które opisano w punkcie 12.2 (str. 35).

5.7 Zwrot kosztów dojazdu lub zakwaterowania.

W 2013 roku na zwrot kosztów dojazdu lub zakwaterowania wydatkowano środki w kwocie 14.082,34 zł (w tym 1.097 zł z Poddziałania 6.2 PO KL).

Z możliwości zwrotu kosztów dojazdu skorzystały 92 osoby, w tym 89 uczestników szkoleń. Z możliwości zwrotu kosztów dojazdu do pracy skorzystały 3 osoby.

5.8 Dodatek aktywizacyjny

Instrument dla bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku, którzy podejmą zatrudnienie lub inną pracę zarobkową. Maksymalna wysokość dodatku to 50%

zasiłku dla bezrobotnych.

W 2013 roku 254 osoby nabyły uprawnienie do dodatku aktywizacyjnego. Wszystkie osoby, które nabyły prawo do dodatku aktywizacyjnego, podjęły zatrudnienie z własnej inicjatywy. W 2012 roku uprawnienie to nabyło 231 osób.

5.9 Stypendia na podjęcie dalszej nauki

Instrument dla bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, którzy w okresie 12 miesięcy od zarejestrowania w urzędzie pracy podejmą dalszą naukę w szkole ponadgimnazjalnej dla dorosłych albo w szkole wyższej w formie studiów niestacjonarnych, o ile dochód na osobę w rodzinie nie przekracza wysokości dochodu uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej. Wysokość stypendium wynosi 100% zasiłku dla bezrobotnych.

W 2013r. 4 bezrobotnych otrzymało stypendia na kontynuowanie dalszej nauki, w tym 3 kobiety. Stypendia na kontynuowanie nauki w szkole średniej otrzymały 3 osoby, w szkole wyższej 1 osoba.

Na powyższy cel wydatkowano środki w kwocie 5.231,90 zł

6. Koordynacja Systemów Zabezpieczenia Społecznego

W ramach Koordynacji Systemu Zabezpieczenia Społecznego tut. urząd pośredniczy w przygotowaniu kompletu dokumentów niezbędnych do przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych, dla osób które pracowały za granicą .

Okresy ubezpieczenia (zatrudnienia, prowadzenia działalności gospodarczej) w państwie członkowskim UE, EOG i Szwajcarii dla celów związanych z uzyskaniem świadczeń z tytułu bezrobocia muszą być potwierdzone na dokumencie PD U1 lub E-301. Z wnioskiem o przyznanie prawa do zasiłku w związku z zakończeniem pracy za granicą wystąpiły 54 osoby.

Wniosek o pośrednictwo w uzyskaniu dokumentu potwierdzającego okresy pracy za granicą złożyło 50 osób.

Ponadto tut. urząd realizuje decyzje marszałka województwa jako instytucji właściwej w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego z tytułu bezrobocia tj. wypłaca przyznane zasiłki dla bezrobotnych. Prawo do zasiłku przyznano 23 osobom bezrobotnym.

W 2013 roku z transferu zasiłku nabytego w krajach UE skorzystały 2 osoby zamieszkujące nasz powiat. Transfer możliwy jest w trakcie poszukiwania pracy w innym państwie członkowskim.

7. Zatrudnienie cudzoziemców wg uproszczonych zasad.

Z zatrudnienia według uproszczonych zasad mogą korzystać obywatele Białorusi, Rosji, Ukrainy, Mołdowy i Gruzji.

W 2013r. do tut. urzędu wpłynęło 9 oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom. Dotyczyły one zatrudnienia obywateli Białorusi, Ukrainy, Federacji Rosyjskiej w branżach: handel obwoźny, budownictwo, grafika – ilustrator książek.

8. Decyzje i zaświadczenia

W 2013r. wydano:

- 10.860 decyzji administracyjnych;
- 7.328 zaświadczeń.

Od wydanych decyzji wniesiono 102 odwołania (w 2012r. – 104). W ich wyniku 5 decyzji zostało uchylonych w całości przez organ II instancji (4 przekazano do ponownego rozpatrzenia, 1 decyzję wydał organ II instancji), 2 odwołania zostały wniesione po terminie.

9. Zatrudnienie pracowników i wydatki związane z funkcjonowaniem PUP

Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi zatrudnia 36 pracowników.

Wykształcenie zatrudnionych osób przedstawia się następująco:

- wyższe – 25 osób;
- policealne i średnie zawodowe – 9 osób;
- zasadnicze zawodowe – 2 osoby.

Wydatki związane z funkcjonowaniem PUP w 2013 roku wyniosły ogółem **1.821.433,31 zł**. Na powyższe wydatki składają się:

- koszty związane z wynagrodzeniami pracowników	1.661.833,91zł
- odpis na ZFŚS	39.381,47zł
- pozostałe wydatki, w tym:	<u>120.217,93zł</u>
~ wydatki nie zaliczone do wynagrodzeń,	1.141,30zł
~ zakup energia,	76.766,01zł
~ ubezpieczenie majątkowe,	3.537,00zł
~ zakup usług zdrowotnych,	1.057,00zł
~ zakup usług pozostałych (pieczętarki, usługi pocztowe, monitorowanie budynku, usługi komunalne),	9.742,34zł
~ zakup materiałów i wyposażenia,	17.127,16zł
~ szkolenie pracowników,	1.350,00zł
~ podróże służbowe,	319,00zł
~ usługi remontowe,	3.917,40zł
~ podatek od nieruchomości,	4.546,00zł
~ opłata na rzecz budżetów j.s.t.	714,72 zł

10. Wydatki z Funduszu Pracy

W 2013r. wydatki z Funduszu Pracy w powiecie tucholskim wyniosły 16.044.484,90 zł i były wyższe niż w roku poprzednim.

Środki FP na wypłatę zasiłków i innych obligatoryjnych świadczeń są przekazywane samorządowi powiatowemu do wysokości faktycznych potrzeb. Natomiast środki na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych określają kryteria przyjęte uchwałą Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego w ramach kwoty ustalonej dla województwa w oparciu o algorytm.

Na realizację zadań związanych z aktywizacją zawodową powiat tucholski otrzymał środki finansowe w kwocie **4.414.000,00 zł**, z tego:

- 3.268,7 tys. zł – wg algorytmu,
- 1.145,3 tys. zł – rezerwa Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Programy ze środków algorytmu realizowane były w okresie od 01.01.2013r. do 31.12.2013r., programy z rezerwy od 01.05.2013r. do 31.12.2013r. Programy nie zakończone w 2013r. będą finansowane w 2014r. ze środków algorytmu przyznanych na 2014r.

Na koniec 2013r. wydatki FP na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wyniosły 4.400.194,88 zł (w 2012r. 3.580.926,23 zł).

Tabela 18. Wykorzystanie środków FP na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w 2013r.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
I. Algorytm			
1.	Szkolenia, w tym: • badania lekarskie • koszty dojazdu	98.201,00 3.320,00 10.586,00	97.149,54 3.320,00 9.534,54
2.	Prace interwencyjne	88.345,00	87.028,82
3.	Roboty publiczne	508.838,00	506.911,22
4.	Prace społecznie użyteczne	157.530,00	154.898,64
5.	Stypendia ,w tym : • staż, • szkoleniowe, • naukowe.	564.610,00 454.363,00 105.015,00 5.232,00	564.564,86 454.363,00 104.969,96 5.231,90
6.	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	117.235,00	116.748,00
7.	Refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla bezrobotnych	1.719.096,00	1.718.985,94
8.	Koszty dojazdu, zakwaterowania	4.662,00	3.450,80
9.	Badania lekarskie	800,00	400,00
10.	Refundacja składek na ubezpieczenie społeczne za zatrudnionych w spółdzielni socjalnej	9.383,00	6.500,14
Razem		3.268.700,00	3.256.637,96
II. Środki z rezerwy MPiPS – dla bezrobotnych do 30 roku życia			
11.	Szkolenia, w tym: • stypendia szkoleniowe	13.153,00 4.923,00	13.152,85 4.922,85
12.	Roboty publiczne	106.464,00	106.463,57
13.	Stáže	50.283,00	50.283,58
Razem		169.900,00	169.900,00
III. Środki z rezerwy MPiPS – dla bezrobotnych powyżej 50 roku życia			
14.	Roboty publiczne	58.000,00	56.687,84
15.	Stáže	29.400,00	28.969,08
Razem		87.400,00	85.656,92
IV. Środki z rezerwy MPiPS – dla bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy			
16.	Stáže	132.333,00	132.332,70
17.	Roboty publiczne	4.867,00	4.867,30
18.	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	84.000,00	84.000,00
19.	Refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla bezrobotnych	666.800,00	666.800,00
Razem		888.000,00	888.000,00
Razem I+II+III+IV		4.414.000,00	4.400.194,88

Źródło: Obliczenia własne.

Na pozostałe fakultatywne wydatki z FP wykorzystano środki w kwocie 390.708,55zł. Środki te przeznaczone były na zadania związane z obsługą bezrobotnych (koszty korespondencji z bezrobotnymi, pracodawcami, przekazywania bezrobotnym należnych świadczeń), eksploatacją systemu teleinformatycznego, działalność doradztwa zawodowego, koszty szkolenia publicznych służb zatrudnienia, refundacją dodatków do wynagrodzeń; badania, opracowania programów i analiz.

Wydatki w 2013 roku na opłacenie składek na ubezpieczenia zdrowotne za bezrobotnych bez prawa do zasiłku wyniosły 2.299.006,00 zł

11. Programy realizowane przez PUP.

11.1 „Profesjonalny PUP” – projekt realizowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Poddziałanie 6.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki).

Celem projektu było utrzymanie w 2013 roku dostępności i jakości usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego świadczonych przez PUP w Tucholi w stosunku do bezrobotnych z powiatu tucholskiego.

Projekt realizowany był od 1.01.2013r . do 31.12.2013r.

Całkowita wartość projektu wynosiła 100 574,64 zł (kwota dofinansowania 85% - 85 488,44 zł i wkład własny JST – 15 086,20 zł).

Poprzez dofinansowanie 2 etatów pośredników pracy i 1 etatu doradcy zawodowego w 2013 roku 283 osoby bezrobotne skorzystały z grupowej porady zawodowej. Pośrednicy pracy, dzięki wsparciu EFS, przekazali 565 osobom bezrobotnym szczegółową informację na temat oferty naszego urzędu oraz zorganizowali 25 giełd pracy.

Kluczowi pracownicy z racji wcześniejszego przeszkolenia ze środków EFS w zakresie równości szans kobiet i mężczyzn, w tym równości płci na rynku pracy, promowali tę ideę wśród osób bezrobotnych i pracodawców.

11.2 „Moja Szansa”- projekt systemowy ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Poddziałanie 6.1.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki).

Celem projektu w 2013 r. było podniesienie poziomu aktywności zawodowej i zdolności do zatrudnienia bezrobotnych z powiatu tucholskiego.

Projekt realizowany jest od 1.02.2008 roku. Jego realizacja trwać będzie do 31.12.2014 roku.

Na realizację projektu w 2013r. otrzymaliśmy środki finansowe w wysokości 2 835 200,00 zł. Poziom wydatkowania wyniósł 99,4% (2 818 872,00 zł).

W 2013 r. w ramach projektu 48 osób objętych zostało szkoleniem, stażem – 292 uczestników w tym 19 kontynuujących staż z 2012 r. Zatrudnienie w ramach prac

interwencyjnych podjęło 15 osób, a 3 osoby kontynuowały zatrudnienie podjęte w 2012 roku. Działalność gospodarczą dzięki otrzymanym jednorazowym środkom na podjęcie działalności gospodarczej podjęły 34 osoby. Wszyscy uczestnicy objęci byli usługą poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy lub Indywidualnym Planem Działania.

W 2013 roku wsparcie w ramach projektu otrzymało łącznie 353 nowych uczestników, 22 uczestników kontynuujących udział w projekcie z 2012 roku oraz 17 uczestników, którzy w 2013 roku powrócili do projektu po jego zakończeniu lub przerwaniu w latach ubiegłych. Od 2008 roku do projektu przystąpiło 1.786 osób

W 2013 roku udział w projekcie zgodnie z zaplanowaną ścieżką zakończyło 366 osób, 1 osoba kontynuuje udział w projekcie w 2014r.

Tabela. 19. Wybrane kategorie uczestników, którzy zakończyli udział w projekcie „Moja szansa” w 2013 roku.

Wyszczególnienie	Liczba osób	
	ogółem	kobiety
Ogółem	366	217
z tego:		
W wieku 15- 24 lata	210	117
powyżej 50 roku życia	48	36
długotrwale bezrobotni	166	115
zamieszkali na wsi	249	152
niepełnosprawni bezrobotni	20	9

Źródło :Obliczenia własne .

Pracę bądź działalność gospodarczą podjęło 192 uczestników, efektywność dla projektu za 2013 rok wyniosła 52,5% i jest wyższa od planowanej (45%).

11.3 Program dla bezrobotnych do 30 roku życia – program realizowany ze środków rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej

Celem programu była promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizacja zawodowa bezrobotnych do 30 roku życia.

Program realizowany był od maja do końca 2013 roku.

Na realizację programu w 2013 roku wydatkowano 169 900,00 zł. Poziom wydatkowania wyniósł 100 %.

Uczestnikami programu były 33 osoby bezrobotne do 30 roku życia.

W ramach programu 12 osób bezrobotnych skierowanych zostało na staż, 3 osoby skierowano na szkolenie, 18 osób podjęło zatrudnienie w ramach robót publicznych.

Wybrane kategorie uczestników przedstawia poniższa tabela.

Tabela. 20. Wybrane kategorie uczestników programu dla bezrobotnych do 30 roku życia w 2013 roku.

Wyszczególnienie	Liczba osób	
	ogółem	kobiety
Ogółem z tego:	33	11
w wieku 15- 24 lata	25	8
długotrwale bezrobotni	13	4
zamieszkali na wsi	22	6
niepełnosprawni bezrobotni	1	0

Źródło : Obliczenia własne .

11.4 Program dla bezrobotnych powyżej 50 roku życia - program realizowany ze środków rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Celem programu była promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizacja zawodowa bezrobotnych po 50 roku życia.

Program realizowany był od maja do końca 2013 roku.

Na realizację programu w 2013 roku wydatkowano 85 724,00 zł. Poziom wydatkowania wyniósł 98,1%.

Uczestnikami programu było 13 osób bezrobotnych po 50 roku życia.

W ramach programu zatrudnienie w ramach robót publicznych podjęło 7 osób, zaś staż podjęło 6 osób.

11.5 Program dla bezrobotnych pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy - program realizowany ze środków rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Celem programu była promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizacja zawodowa bezrobotnych pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy określonych w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Program realizowany był od lipca do końca 2013 roku.

Na realizację programu w 2013 roku wydatkowano 888 000,00 zł. Poziom wydatkowania wyniósł 100 %.

Uczestnikami programu było 78 osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

W ramach programu na staż skierowanych zostało 41 uczestników. Zatrudnienie w ramach robót publicznych podjęła 1 osoba. Zatrudnienie w ramach refundacji wyposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy podjęły 32 osoby. Własną firmę dzięki udzieleniu jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej podjęły 4 osoby.

Wybrane kategorie uczestników programu przedstawia poniższa tabela.

Tabela. 21. Wybrane kategorie uczestników programu dla bezrobotnych pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy roku życia w 2013 roku.

Wyszczególnienie	Osoby, które zakończyły udział w projekcie	
	razem	kobiety
Ogółem z tego:	78	33
w wieku 15- 24 lata	33	6
długotrwale bezrobotni	42	26
zamieszkali na wsi	56	21
niepełnosprawni bezrobotni	5	5

Źródło: Obliczenia własne .

12. Projekty partnerskie realizowane przez PUP.

12.1 „Rynek pracy pod Lupą” – projekt partnerski, realizowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Poddziałanie 6.1.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki).

PUP w Tucholi w 2013 roku kontynuował realizację projektu w partnerstwie z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Toruniu.

Celem projektu było pozyskanie i upowszechnienie wiedzy nt. zapotrzebowania na pracowników o określonych zawodach i umiejętnościach oraz rynku szkoleniowego w województwie kujawsko – pomorskim.

W ramach projektu PUP Tuchola opracował 2 raporty Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych (za 2012 rok oraz za I półrocze 2013 roku) oraz przeprowadził badanie sondażowe wśród 60 pracodawców naszego powiatu. Wyniki badania sondażowego opublikowane zostały przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu w dokumencie „Badanie ankietowe pracodawców województwa kujawsko – pomorskiego w 2013 roku”. Dokument dostępny jest pod adresem http://podlupa.wup.torun.pl/wp-content/uploads/2013/12/RA_20131203_Raport-pracodawcy-2013.pdf. W raporcie opisane zostały zmiany gospodarcze zachodzące na regionalnym rynku od 2008 r. do I połowy 2013 r. Raport zawiera informację o liczbie zatrudnionych pracowników, w tym kobiet i osób niepełnosprawnych, planach dotyczących zwiększenia bądź zmniejszenia zatrudnienia w badanych podmiotach. Elementem ankiety było nie tylko pytanie o skalę zmian w zatrudnieniu ale też o przyczynę tych zmian i wskazanie zawodów objętych tymi zmianami. Ankietowane podmioty pytano też o sposoby rekrutacji nowych pracowników. Proszono o określenie sytuacji ekonomicznej, w jakiej się obecnie znajdują.

12.2 „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko – pomorskiego” - projekt partnerski, realizowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Poddziałanie 6.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki).

W 2013 roku PUP w Tucholi kontynuował jako partner Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu realizację projektu pn. „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko – pomorskiego”.

Celem projektu jest stworzenie warunków do samozatrudnienia dla osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko- pomorskiego.

Na realizację projektu w 2013r. wydatkowano 1.047.073,00 zł

Projekt realizowany będzie do końca 2014 roku.

W projekcie oprócz szkoleń związanych z zarządzaniem przedsiębiorstwem udzielane są dotacje na utworzenie własnej firmy. W 2013 r. ogłoszone były 2 tury naboru do projektu. Osoby zainteresowane uczestnictwem w projekcie składały formularze rekrutacyjne i uczestniczyły w rozmowie z doradcą zawodowym PUP. O zakwalifikowaniu do projektu decydowali członkowie komisji rekrutacyjnej składającej się z pracownika ds. udzielania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz doradcy zawodowego. W 2013 r. formularze rekrutacyjne złożyło łącznie 95 osób. Do udziału w projekcie zakwalifikowano 52 osoby. Wybrane kategorie uczestników przedstawia poniższa tabela.

Tabela. 22. Wybrane kategorie uczestników projektu „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko – pomorskiego” w 2013 roku.

Wyszczególnienie	Liczba osób	
	ogółem	kobiety
Ogółem	52	30
z tego:		
w wieku 15- 24 lata	19	15
powyżej 50 roku życia	4	0
długotrwale bezrobotni	16	9
zamieszkali na wsi	36	17
niepełnosprawni bezrobotni	0	0

Źródło :Obliczenia własne .

Następnie uczestnicy skierowani zostali na szkolenie ABC przedsiębiorczości. W 2013 r. szkolenie ukończyły 52 osoby. Po zakończeniu szkolenia, w określonym przez urząd czasie, uczestnicy składali wnioski o przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. W 2013 r. wpłynęło 51 wniosków. Wnioski ocenione zostały przez komisję oceny wniosków, w skład której wchodziły pracownicy PUP oraz członek Powiatowej Rady Zatrudnienia (przedstawiciel pracodawców). Komisja zdecydowała o pozytywnym zaopiniowaniu 50 wniosków.

Umowy o przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej zawarto z 48 uczestnikami, gdyż 2 osoby zrezygnowały z dalszego udziału w projekcie.

Do końca 2013 roku działalność gospodarczą zarejestrowało 47 uczestników projektu, w tym działalność:

- usługową – 35 osób ;
- handlową – 10 osób;
- produkcyjną – 2 osoby.

Działalność usługowa dotyczyła najczęściej działalności remontowo – budowlanej – 7 osób, usług melioracyjnych – 3 osoby oraz po 2 osoby otworzyły: zakład usług leśnych, zakład fryzjerski, działalność fotograficzną, usługi gastronomiczne, projektowanie i aranżację wnętrz.

Działalność handlowa to przede wszystkim handel odzieżą używaną – 2 osoby, pozostałe to kwaciarnia, sklep spożywczo – przemysłowy, sklep odzieżowy, handel artykułami chemicznymi z Niemiec, sprzedaż samochodów, sprzedaż motocykli i części, sprzedaż internetowa (2 osoby) z czego 1 to handel meblami, a 1 – sprzedaż części rolniczych i zabawek.

Działalność produkcyjna dotyczyła produkcji węży hydraulicznych (1 osoba) i produkcji mebli (1 osoba).

13. Podsumowanie

1. Stopa bezrobocia w powiecie tucholskim liczona w stosunku do liczby ludności aktywnej zawodowo wyniosła w grudniu 2013r. 21,8% (w województwie kujawsko-pomorskim – 18,1%, w kraju – 13,4%). Stopa bezrobocia w powiecie tucholskim w stosunku do grudnia 2012r. zmniejszyła się o 0,7 pkt procentowego.
2. W końcu grudnia 2013r. w powiecie tucholskim zarejestrowanych pozostawało 3.988 bezrobotnych. W porównaniu z końcem roku poprzedniego liczba bezrobotnych zwiększyła się o 181 osób (4,7%).
3. W stosunku do roku ubiegłego spadek liczby bezrobotnych odnotowano tylko w gminie Kęsowo o 1,1%. Wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w Tucholi o 7,4%, w gminie Lubiewo o 5,7%, gminie Śliwice o 5,4% i gminie Cekcyn o 3,6%. W gminie Gostycyn liczba zarejestrowanych bezrobotnych nie zmieniła się.
4. Największy wzrost liczby bezrobotnych w stosunku do roku ubiegłego odnotowano w grupie osób bez kwalifikacji zawodowych o 253 osoby (24,9%), długotrwale bezrobotnych o 221 osób (10,9%), osób powyżej 50 roku życia o 140 osób (23,4%).
5. W 2013r. liczba bezrobotnych kobiet wzrosła o 125 osób tj. o 6,1% w stosunku do roku ubiegłego, a liczba mężczyzn o 56 osób (3,2%). Udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł z 53,8% w 2012 roku do 54,5% w 2013 roku.

6. W 2013r. do PUP Tuchola wpłynęło 1.231 zgłoszeń wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. W stosunku do roku ubiegłego liczba zgłoszonych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wzrosła o 15,1% tj. 162 miejsca.
7. W 2013 roku pracę podjęło 2.411 bezrobotnych. Było to o 372 osoby więcej niż w 2012r. Pracę podjęło 1.291 mężczyzn tj. 53,5% osób podejmujących pracę oraz 1120 kobiet (46,5%).
8. W 2013r. Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi pozyskał środki z rezerwy MPiPS oraz Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego na aktywizację osób bezrobotnych. Środki te pozwoliły dodatkowo zaktywizować 595 bezrobotnych. Środki przyznane algorytmem pozwoliły na aktywizację 418 bezrobotnych.
Pozyskane dodatkowe środki umożliwiły w 2013r. 333 osobom odbycie stażu, 103 bezrobotnym podwyższenie lub uaktualnienie kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniu. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymało 86 osób. Zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy podjęły 32 osoby, w ramach robót publicznych 26 osób i prac interwencyjnych 15 osób.

Tabela 23. Bezrobotni aktywowani w 2013r. według form aktywizacji i źródeł finansowania.

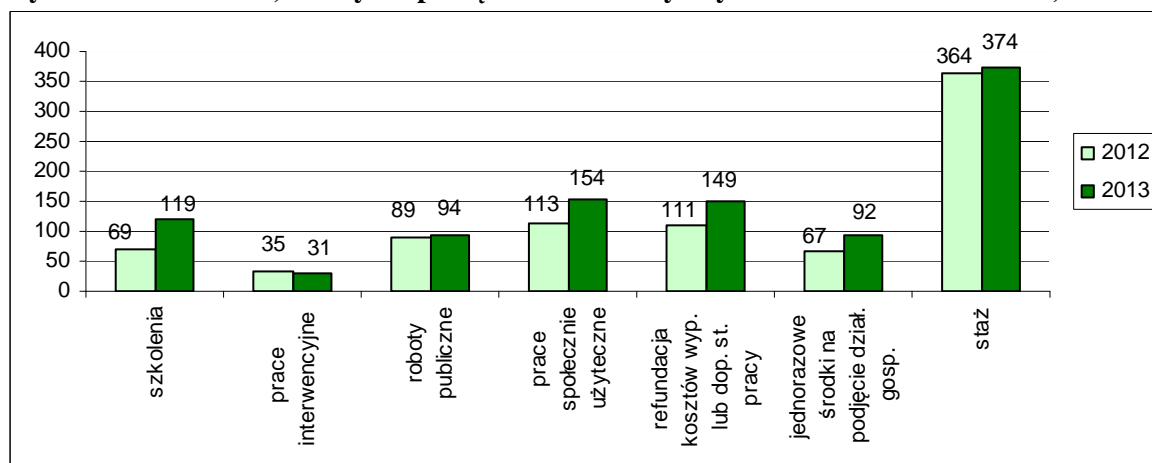
Lp.	Forma aktywizacji	ALGORYTM	środki z rezerwy MPiPS- bezrobotni do 30 roku życia	środki z rezerwy MPiPS bezrobotni powyżej 50 roku życia	środki z rezerwy MPiPS – bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na runku pracy	6.1.3 POKL „Moja szansa”	6.2 POKL „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego”	Razem:
1.	Szkolenia	16	3	-	-	48	52	119
2.	Prace interwencyjne	16	-	-	-	15	-	31
3.	Roboty publiczne	68	18	7	1	-	-	94
4.	Prace społecznie użyteczne	154	-	-	-	-	-	154
5.	Ref. kosztów wyp. lub dop. st. pracy	117*	-	-	32	-	-	149
6.	Jednorazowe środki na podjęcie dział. gosp.	6	-	-	4	34	48	92
7.	Staż	41	12	6	41	274	-	374
Razem:		418	33	13	78	371	100	1013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

* W tym 28 osób zatrudnionych w ramach wakatu na miejscach pracy utworzonych w 2011, 2012 i 2013r.

W porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosła liczba osób bezrobotnych, którzy rozpoczęli udział w aktywnych formach, z wyłączeniem prac interwencyjnych, w których liczba zmniejszyła się o 4 osoby. Największy wzrost odnotowano wśród osób rozpoczynających szkolenia (50 osób), prace społecznie użyteczne (41 osób) oraz zatrudnionych w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (38 osób), najmniejszy wśród rozpoczynających roboty publiczne (5 osób).

Wykres 6. Bezrobotni, którzy rozpoczęli udział w aktywnych formach w latach 2012,2013.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 24.

**ROZSZERZONA INFORMACJA O BEZROBOCIU W MIASTACH I GMINACH W ZASIĘGU PUP Tuchola - stan
w dniu 31.12.2013**

Wyszczególnienie		PUP Tuchola		m. Tuchola		ob. wiejski Tuchola		g. Cekcyn		g. Gostycyn		g. Kęsowo		g. Lubiewo		g. Śliwice	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
1. Liczba bezrobotnych		3 988	2 175	1 119	612	596	329	578	324	456	250	367	198	406	214	466	248
w tym	poprzednio pracujący	3 191	1 651	917	487	464	235	463	245	357	182	288	145	304	156	398	201
	ze zwolnień grupowych	181	89	53	29	38	18	40	19	10	4	9	3	7	3	24	13
	z prawem do zasiłku	719	319	214	108	105	35	118	58	66	25	43	17	59	19	114	57
	osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	283	166	70	49	32	20	33	16	38	23	34	20	46	25	30	13
	posiadający gospodarstw o rolne	45	29	0	0	5	2	18	14	4	4	4	2	4	1	10	6
2. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy		3 763	2 043	1 037	567	563	310	547	303	438	238	352	192	382	202	444	231
w tym	do 25 roku życia	1 033	582	227	132	159	96	147	86	140	81	105	53	136	74	119	60
	powyżej 50 roku życia	736	278	256	98	104	34	109	46	81	31	60	24	54	19	72	26

długotrwale	2 243	1 373	616	364	328	208	343	214	262	162	213	135	224	137	257	153
bez kwalifikacji zawodowych	1 269	690	328	170	211	112	164	89	143	85	123	74	134	73	166	87
bez doświadczenia zawodowego	1 014	661	271	168	163	115	136	94	131	88	103	65	120	71	90	60

**ROZSZERZONA INFORMACJA O BEZROBOCIU W MIASTACH I GMINACH W ZASIĘGU PUP Tuchola - stan w dniu
31.12.2013**

Wyszczególnienie	PUP Tuchola		m. Tuchola		ob. wiejski Tuchola		g. Cekcyn		g. Gostycyn		g. Kęsowo		g. Lubiewo		g. Śliwice	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
2. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy	3 763	2 043	1 037	567	563	310	547	303	438	238	352	192	382	202	444	231
bez wykształcenia średniego	2 629	1 256	656	305	426	202	406	205	307	147	257	127	264	126	313	144
samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	402	328	129	104	58	47	55	47	57	49	32	25	33	24	38	32
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka		528		147		91		67		72		64		51		36

którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	51	0	22	0	11	0	2	0	3	0	2	0	4	0	7	0
niepełnosprawni	274	133	117	59	36	12	41	22	22	11	18	9	21	10	19	10
po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ROZSZERZONA INFORMACJA O BEZROBOCIU W MIASTACH I GMINACH W ZASIĘGU PUP Tuchola - stan w dniu 31.12.2013

Wyszczególnienie	PUP Tuchola		m. Tuchola		ob. wiejski Tuchola		g. Cekcyn		g. Gostycyn		g. Kęsowo		g. Lubiewo		g. Śliwice		
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	
3. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach																	
z tego	do 1	378	144	130	56	49	23	46	14	40	22	45	11	36	11	32	7
	1 - 3	588	278	141	67	96	36	71	41	74	33	54	23	69	33	83	45
	3 - 6	713	391	201	116	110	62	87	45	86	50	64	38	81	35	84	45
	6 - 12	734	378	216	115	113	55	112	59	85	41	57	30	66	41	85	37
	12 - 24	834	463	222	109	124	73	140	77	85	48	73	43	85	49	105	64
	pow. 24	741	521	209	149	104	80	122	88	86	56	74	53	69	45	77	50

4. Bezrobotni wg wieku																	
z tego	18 - 24	1 033	582	227	132	159	96	147	86	140	81	105	53	136	74	119	60
	25 - 34	1 190	731	357	221	174	114	185	111	118	82	100	60	117	61	139	82
	35 - 44	716	430	192	119	104	64	105	63	82	40	63	38	75	48	95	58
	45 - 54	673	320	211	98	101	42	91	50	75	33	76	39	48	23	71	35
	55 - 59	305	112	111	42	42	13	37	14	34	14	21	8	27	8	33	13
	60 - 64	71		21		16		13		7		2		3		9	
5. Bezrobotni wg wykształcenia																	
z tego	wyższe	223	158	97	68	19	15	30	20	21	14	18	16	14	5	24	20
	policealne i średnie zawodowe	778	507	248	165	100	72	108	74	87	59	65	33	91	55	79	49
	średnie ogólnokształcące	358	254	118	74	51	40	34	25	41	30	27	22	37	28	50	35
	zasadnicze zawodowe	1 470	744	353	168	221	120	246	141	174	77	136	64	163	89	177	85
	gimnazjalne i poniżej	1 159	512	303	137	205	82	160	64	133	70	121	63	101	37	136	59

**ROZSZERZONA INFORMACJA O BEZROBOCIU W MIASTACH I GMINACH W ZASIĘGU PUP Tuchola - stan w dniu
31.12.2013**

Wyszczególnienie	PUP Tuchola		m. Tuchola		ob. wiejski Tuchola		g. Cekcyn		g. Gostycyn		g. Kęsowo		g. Lubiewo		g. Śliwice	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
6. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w okresie	1 231	x	703	x	37	x	132	x	94	x	69	x	101	x	95	x
w tym																
subsydiowane	786	x	400	x	23	x	95	x	69	x	54	x	74	x	71	x
zatrudnienie lub inna praca zarobkowa	672	x	397	x	20	x	82	x	42	x	33	x	51	x	47	x
miejsca aktywizacji zawodowej	559	x	306	x	17	x	50	x	52	x	36	x	50	x	48	x
7. Podjęcia pracy w okresie	2 411	1120	782	411	340	151	308	141	286	120	257	109	241	111	197	77
w tym pracy subsydiowanej	369	115	98	40	35	11	63	21	45	8	30	8	58	12	40	15
8. Rozpoczęcia staży	374	248	122	72	49	36	52	35	43	31	33	24	52	36	23	14
9. Rozpoczęcia szkoleń	119	33	43	9	17	6	11	2	14	2	14	5	11	5	9	4

Tabela 25.
Bilans bezrobotnych

	Wyszczególnienie	Gminy						
		PUP	Cekcyn	Gostycyn	Kęsowo	Lubiewo	Śliwice	Tuchola
1	Liczba bezrobotnych na koniec 2013 r.	3988	578	456	367	406	466	1715
2	Bezrobotni zarejestrowani z 2013 r.	4730	593	538	461	494	450	2194
	z tego:							
	- po raz pierwszy	816	121	88	76	110	89	332
	- po raz kolejny	3914	472	450	385	384	361	1862
	- zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	247	49	18	21	10	27	122
	- poprzednio pracujący	3767	473	431	362	352	382	1767
	- niepełnosprawni	414	47	44	33	26	21	243
3	Wyłączeni z ewidencji w 2013 r.	4549	573	538	465	472	426	2075
	z tego:							
	- podjęcia pracy, w tym:	2411	308	286	257	241	197	1122
	∞ praca niesubsydiowana	2042	245	241	227	183	151	989
	∞ praca subsydiowana, w tym:	369	63	45	30	58	40	133
	• Roboty publiczne	94	15	13	18	14	10	24
	• Prace interwencyjne	31	6	1	1	3	2	18
	• Jednorazowe środki na podjęcie dział. gosp.	44	8	10	0	4	8	14
	• Ref. kosztów zatrudnienia bezrobotnego	149	27	17	7	29	17	52
	• Inne*	51	7	4	4	8	3	25
	- rozpoczęcia szkolenia lub stażu	493	63	57	47	63	32	231
	- prace społecznie użyteczne	154	15	26	15	16	28	54
	- niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy	1079	128	120	98	114	121	498

	- dobrowolnej rezygnacji	139	18	14	23	14	16	54
	- podjęcia nauki	22	3	0	1	2	1	15
	- ukończenia 60 lat – K i 65 - M	7	2	1	0	1	0	3
	- nabycia praw emerytalnych i rentowych	23	6	1	3	2	1	10
	- nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego	65	12	7	5	5	10	26
	- inne	134	14	11	16	12	16	65
4	Liczba bezrobotnych na koniec 2012 r.	3807	558	456	371	384	442	1596

*w pozycji tej ujmowane jest zatrudnienie bezrobotnych niepełnosprawnych na miejscach pracy refundowanych środkami PFRON oraz podjęcia działalności gospodarczej ze środków PFRON i EFS w ramach Poddziałania 6.2 POKL.

Tabela 26.

Bezrobotni zaktywizowani w 2013 roku

Wyszczególnienie	PUP Tuchola		Cekcyn		Gostycyn		Kęsowo		Lubiewo		Śliwice		Tuchola	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Zgłoszone wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej	1231		132		94		69		101		95		740	
Podjęcia pracy ogółem:	2411	1120	308	141	286	120	257	109	241	111	197	77	1122	562
- prace niesubsydiowane	2042	1005	245	120	241	118	227	101	183	99	157	62	989	511
- praca subsydiowana:	369	115	63	21	45	8	30	8	58	12	40	15	133	51
• prace interwencyjne	31	25	6	5	1	1	1	1	3	3	2	1	18	14

• roboty publiczne	94	21	15	4	13	4	18	3	14	1	10	4	24	5
• jednorazowe środki na podj. dział. gosp.	44	14	8	3	10	0	0	0	4	2	8	2	14	7
• ref. kosztów utworz. m-ca pracy	149	34	27	7	17	2	7	2	29	1	17	6	52	16
• inne w tym:	51	21	7	2	4	1	4	2	8	5	3	3	25	8
- zatrudnienie bezrobotnych niepełnosprawnych na miejscach pracy ref. ze środków PFRON	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1
- podjęcia działalności gospodarczej ze środków PFRON	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
- podjęcia działalności gospodarczej ze środków EFS w ramach Poddziałania 6.2 POKL	47	20	7	2	4	1	4	2	8	5	3	3	21	7
Staże zawodowe	374	248	52	35	43	31	33	24	52	36	23	14	171	108
Szkolenia	119	33	11	2	14	2	14	5	11	5	9	4	60	15
Prace społecznie użyteczne	154	114	15	15	26	15	15	11	16	14	28	19	54	40
Dodatki aktywizacyjne	254	104	30	10	22	7	32	8	13	5	21	7	136	67